

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО АСЕНОВГРАД

В сегашните граници ТП “ДГС Асеновград” е обособено със заповед № 87 от 25.03.1991 г. на Комитета по горите при МС, като бившите горски стопанства “Тополово” и “Асеновград” се обединяват в едно, със седалище в гр. Асеновград.

Административно лесничейство Асеновград (1905-1944) е създадено през 1905 г.

През 1883 година са назначени и първите горски агенти в Стрямска (Карловска) и Станимашка (Асеновградска) околии. Това е начало на горската служба и горското дело на територията на ДГС “Карлово”.

Е.К. Коментар – Най-вероятно с образуването на околии в Източна Румелия се формират и горски структури по места. Такива със сигурност е имало в Пловдив, Стрямска, Овчехълмска, Сърнегорска, Конушка, Пазарджишка, Пещерска, Панагюрска, Ихтиманска и Хаджи Елѐска (дн.Първомай /Борисовград/) околия. (по късно се създава такава през 1890 г. /?/ в Рупчоска /дн/Чепеларе/ околия)

Пловдивски департамент, или Пловдивска област, е бивша административна единица в Източна Румелия.

Наследник е на Филибийската кааза и Пловдивската губерния. Създадена е след влизането в сила на Закона за административното деление на Източна Румелия на 29 ноември 1879 г. Разделена е на 6 околии. Закрита е след Съединението на Княжество България с Източна Румелия, като е наследена от Пловдивското окръжие.

Включвала е следните околии:

Пловдивски департамент		
№	околия	околийски център
1	Пловдивска	град Пловдив
2	Овчехълмска	село Голямо Конаре (дн. град Съединение)
3	Стрямска	град Карлово
4	Сърнегорска	село Абрашларе (дн. град Брезово)
5	Конушка	град Станимака (дн. град Асеновград)
6	Рупчоска	село Чепеларе (дн. град Чепеларе)

Татарпазарджишки департамент, или Пазарджишка област, е бивша административна единица в Източна Румелия.

Създадена е след влизането в сила на Закона за административното деление на Източна Румелия на 29 ноември 1879 г. Разделена е на 4 околии. Закрита е след Съединението на Княжество България с Източна Румелия, като е наследена от Пловдивското окръжие.

Включвала е следните околии:

Татарпазарджишки департамент		
№	околия	околийски център
1	Пазарджишка	гр. Татар Пазарджик (дн. Пазарджик)
2	Пещерска	дн. град Пещера
3	Ихтиманска	дн. град Ихтиман
4	Панагюрска	дн. град Панагюрище
5	Копривщица	дн. град Копривщица

Забележка: На 6 ноември 1880 г. Областното събрание приема друг закон, който се различава от първия по това, че се закрива Копривщенската околия и се открива Сейменска околия - със седалище с. Сеймен (дн. гр. Симеоновград), в Старозагорския департамент. Същевременно се разместват и някои населени места от една околия в друга.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Асеновград.

Източник: ЛУП/ГСП 2020 г. на ДГС Асеновград

В сегашните граници ТП “ДГС Асеновград” е обособено със заповед № 87 от 25.03.1991 г. на Комитета по горите при МС, като бившите горски стопанства “Тополово” и “Асеновград” се обединяват в едно, със седалище в гр. Асеновград.

Първо устройство на горите в района на сегашните граници на горско стопанство „Асеновград” е извършено през 1930 година, без горите в землищата на с. Наречен и с. Косово. Второ лесоустройство е извършено през 1942 година. През 1950 година е извършено трето по ред лесоустройство, при което са инвентаризирани всички гори в района бивши частни, общински и държавни. През този период са станали многократни включвания и изключвания на гори за пасища, за гори на ТКЗС, за работни земи и други. Четвърто по ред лесоустройство на горите на стопанството е извършено през 1964 година. При петото по ред устройство през 1976 година в ГС „Асеновград” са били обособени три горскотехнически участъка: “Добралък”, “Асеновград” и “Тополово”. През 1979 година, 1980 година и 1984 година преминават площи към новосформираното ГС “Тополово” – главно от горскотехнически участък “Тополово”. От 1980 година и 1984 година площите от горскотехнически участък “Добралък” преминават към ГС “Пловдив”.

Горите в района на с. Наречен и с. Косово до 1998 година включително са били към ГС “Хвойна”.

До 1948 година горите са били държавни, общински и частни. Стопанисването им е ставало по отделни лесоустройствени планове, съставени през различни години за всеки кооперативен ревер. Само горите в землището на с. Косово не са били устройени. През 1950 година след национализацията на горите, се извършва цялостно лесоустройство на ГС “Хвойна”, а при следващото устройство през 1960 година за първи път се обособява технически участък “Нареченски бани” към стопанството. През 1973 година се извършва трето, а през 1984 година четвъртото устройство на горите в района на селата Наречен и Косово, все още в състава на ГС “Хвойна”. От 1987 година техническия участък “Нареченски бани” преминава към ГС “Асеновград”.

През 1989 година се извършва лесоустройство на ГС “Тополово” (ГТУ “Орещец” и ГТУ “Тополово”) и ГС “Асеновград” (ГТУ “Асеновград” и ГТУ “Нареченски бани”), като от 1991 година се оформя новото ДЛ “Асеновград”. Устройството е шесто по ред.

При устройството от 1989 година за площите от бившето ГС “Тополово” са използвани аерофотоснимки. За цялата площ на стопанството са използвани топографски карти в М 1:10000, репродукция от такива в М 1:5000.

При устройството от 1988/89 година запасът на сечнозрелите насаждения е определен чрез пълно клупиране за 0,5 ха, чрез пробни ленти 36,8 ха, по метода на Битерлих 197,2 ха и по стар сборен лист 125,1 ха.

Запасът (без клоно) на културите, младите, средновъзрастните и дозряващите насаждения е бил определен чрез опитни таблици.

Горите и голите площи на ДГС “Асеновград” са били разпределени при устройството от 1988/1989 година на група гори със стопанско предназначение 48,1% от общата площ на стопанството и група гори със специално предназначение 51,9%.

2.1. Историята на ДГС Асеновград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 822К // Административно лесничейство Асеновград \(1905-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничейство Асеновград (1905-1944)

Лесничейството е създадено през 1905 г. Дейност: управление на горския фонд, контрол на дърводобива, опазване на дивеча, залесяване и др. Подчиненост - на Горско стопанство – Пловдив.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 361 // АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - АСЕНОВГРАД \(1944 - 1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничейство – Асеновград (1944-1948)

Държавно горско стопанство - Асеновград (1948-)

Административно лесничейство – Асеновград продължава дейността си и след 1944 г. и е на пряко подчинение на Пловдивската горска инспекция и Министерство на земеделието и държавните имоти.

През 1948 г. Административно лесничейство – Асеновград се преименува на Държавно горско стопанство - Асеновград като продължава да развива същата дейност.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 362 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - АСЕНОВГРАД \(1948 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско стопанство "Асеновград" - Асеновград (1948-1951)

Горско стопанство "Асеновград" - Асеновград (1951-1991)

Държавно лесничейство - Асеновград (1991-1994; 1999-2008)

Държавно горско стопанство - Асеновград (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Асеновград към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

През 1948 г. Административно лесничейство – Асеновград се преименува на Държавно горско стопанство - Асеновград и в обсега му влизат всички одържавени частни, обществени, общински и други гори в околията.

Горското стопанство продължава дейността на лесничейството и е на пряко подчинение на Окръжното управление на държавните горски стопанства - Пловдив и на Министерство на земеделието и държавните имоти - Отделение за горите и лова.

Стопанството продължава дейността си до 1951 г., като след това се преименува на Горско стопанство. През 1952 г. от Асеновградското стопанство се изема дейността експлоатация, която преминава към новообразуваното предприятие - Горско промишлено предприятие "Държавни гори" с. Чепеларе. Горското стопанство в Асеновград остава със задачата да охранява горите, залесяването, лова и риболова.

През 1960 г. отново се прехвърля промишлената дейност и се образува Горско стопанство - Асеновград.

През 1966 г. с Министерско постановление №5 от февруари, към Горското стопанство преминава и земята на Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС) - с. Добростан. През 1967 г. го последва Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС) - с. Орешец.

Горското стопанство - Асеновград е поделение на Горскостопанския комбинат - Пловдив.

На основание Заповед №499 от 12.02.1979 г. на Министерство на горите и горската промишленост, се създава Горско стопанство с. Тополово, на което Горското стопанство - Асеновград предава всички активи и пасиви, включващи се в горския фонд и селското стопанство.

През 1980 г. към Горско стопанство - Асеновград се създава отново селско стопанство - овцевъдство, а към страничната дейност от същата дата се създава цех за кожени изделия.

За периода на експертизата от 2012 г. няма промени в статута и устройството на стопанството.

Към 30.06.1991 г. стопанството се разделя юридически с Държавна фирма "Средна гора" - Пловдив, с която остава в договорни отношения относно изкупуване и пласмент на дървен материал. Така излиза от състава на Горски комбинат - Пловдив и Държавна фирма "Средна гора" - Пловдив, като започва самостоятелно юридическо съществуване. Със Заповед на Министъра на земеделието, горите и аграрната реформа през 1999 г., стопанството се преобразува в Държавно лесничейство - Асеновград, като през годините търпи промени в наименованието. От 2011 г. преминава на подчинение на Министерство на земеделието и храните с наименованието Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Асеновград към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 363 // ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО - АСЕНОВГРАД \(1951 - 1960\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО - АСЕНОВГРАД (1951 - 1960)

През 1951 г. при преобразуването на Обединените горски стопански предприятия "Държавни гори" в страната, се образуват горски промишлени предприятия. Едно от тях е Горско промишлено предприятие - с. Чепеларе с прикрепени към него горски стопанства със седалище в Асеновград, Смолян и селата Хвойна, Манастир, Смилян, Момчиловци, Чепеларе.

Горското стопанство в Асеновград е открито през 1951 г. като цех към Горско промишлено предприятие - с. Чепеларе и съществува до 1960 г., когато предава активите и пасивите си на Горско стопанство - Асеновград.

2.2. Историята на ДГС Асеновград, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 359 // ТОПОЛОВСКО РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - С. ТОПОЛОВО, ПЛОВДИВСКО \(1939-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Тополовско ревирно лесничейство - с. Тополово, Пловдивско (1939-1947)

Тополовско държавно горско стопанство - с. Тополово, Пловдивско (1948-1951)

Вж Ф № 821К РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - С. ТОПОЛОВО, ПЛОВДИВСКО

Лесничейството със седалище Тополово е образувано през 1939 г. Поради голямата пространственост на горите на Асеновградското административно лесничейство, за по-добро обхващане на работата на отделните горски обекти, се налага образуването на няколко лесничейства в Асеновградска околия, сред които е и Тополовското.

След 1944 г. всички частни, общински и други гори на територията на лесничейството са одържавени и Тополовското ревирно лесничейство се преименува на Тополовско държавно горско стопанство от 1948 г.

Продължава дейността си до 1951 г., когато се обединява с Асеновградското държавно горско стопанство.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 821К // Тополовско ревирно лесничейство – с. Тополово, Асеновградско \(1939-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Тополовско ревирно лесничейство – с. Тополово, Асеновградско (1939-1944)

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 360 // ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. ТОПОЛОВО, ПЛОВДИВСКО \(1948 - 1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Тополовско ревирно лесничейство - с. Тополово, Пловдивско (1939-1947)

Тополовско държавно горско стопанство - с. Тополово, Пловдивско (1948-1951)

Тополовско държавно горско стопанство със седалище Тополово е образувано през 1948 г. и продължава дейността на Тополовското ревирно лесничейство.

Продължава дейността си до 1951 г., когато се обединява с Асеновградското държавно горско стопанство.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 503 // Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство \(ОТКЗС\) – с. Тополово, Плов...](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) – с. Тополово, Пловдивско (1950-1958;1992-1995)

ТКЗС – с. Тополово, Пловдивско(1950–1958)

Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) – с. Тополово, Пловдивско(1959–1975)

„Лозарство и тютюнопроизводство“ – с. Тополово към АПК „Д.Благоев“ – Асеновград(1976–1979)

Горско стопанство – с. Тополово(1979–1991)

ЗК „Тополовски проход“ – с. Тополово(1992–1996)

Стопанството е създадено през 1950 г. Дейност: колективно обработване на земята и отглеждане на селскостопански животни. Самостоятелно е до 1957 г.

На основание Заповед №499 от 12.02.1979 г. на Министерство на горите и горската промишленост, се създава Горско стопанство с. Тополово, на което Горското стопанство -Асеновград предава всички активи и пасиви, включващи се в горския фонд и селското стопанство.

От 1992 г. отново е самостоятелно до ликвидирането му през 1995 г.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО КАРЛОВО

През 1883 година са назначени и първите горски агенти в Стрямска (Карловска) и Станимашка (Асеновградска) околии. Това е начало на горската служба и горското дело на територията на ДГС “Карлово”.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Карлово.

Източник: ЛУП/ГСП 2014г. на ДГС Карлово

На 22 май 1882 година в Източна Румелия е приет “Публично-административен правилник за горите” № 60, с който е създадено първото горско управление с ръководител Йосиф Немец - главен горски инспектор. То е обхващало три големи горски окръга, като в I-ви - Пловдив и Пазарджик с главен горски надзирател по горите Димитър Доспевски е включен и района на гр.Карлово. През 1883 година са назначени и първите горски агенти в Стрямска (Карловска) и Станимашка (Асеновградска) околии. Това е начало на горската служба и горското дело на територията на ДГС “Карлово”. През 1884 година в Източна Румелия е разработен и първия Закон за горите, който не се приема, заради събитията по Съединението на България-1885 година.

С указ от 08.02.1886 година, за старши горски стражар в Стрямска (Карловска) околия е назначен клисурец Илия Блъсков, а през 1889 година на територията на ДГС “Карлово” е създаден и първият горски разсадник - край р. Бяла. През 1898 година е създадено Карловското държавно административно лесничейство и за лесничей е назначен Никола Василев, който служи до 1901 година. Той организира през периода 1898 - 1901 година първите залесявания на територията на лесничейството в местността “Трапето” - землище на гр. Сопот и местността “Кайряка” - землище на гр. Карлово.

Със закона за горите от 1904 година Карловското държавно административно лесничейство е преименувано в Карловско общинско лесничейство, което се оказва неперспективно и просъществува само няколко години. След голямото природно бедствие от 29.08.1910 година, когато Карловската Стара река помита сгради, розоварни и унищожава много декари обработваема земя, френският лесовъд Феликс Вожели започва залесявания във водосбора на пороя. През 1911 година по препоръка на Вожели и настоятелните молби на ръководството и населението на гр. Карлово се открива II-та “Секция по укрепване на пороищата и залесяването” с управител Петър

Манджуров, която поставя началото на масовите залесявания на ерозираните терени на Стара планина. За периода 1911 - 1959 година последователно ръководители на тази секция са били: Славчо Лазаров, Иван Райчинов, Никола Аджаров, Иван Константинов, Вълко Аладжов и Борис Василев.

Със Закона за горите от 1922 година се създават Районните дирекции по горите, като една от тях е Пловдивската с 11(единадесет) лесничейства, в т.ч.Карловското.

През 1935 година в България е въведена стопанската експлоатация на горите.

С постановление №3/16.01.1947 година на Министерски съвет се създава Обединено горскостопанско предприятие ”Държавни гори” с поделения: Горско стопанство и Районни инспекции за стопанисване и експлоатация на държавните гори. След национализацията, когато всички гори стават държавни главните дейности в горските стопанства се разделят на: дърводобив (Горски промишлени предприятия) и стопанисване на горския фонд (Горски стопанства). През 1951 година в Пловдив се създава Окръжно управление на горското стопанство, към което е включено и горско стопанство “Карлово”. През 1960 година двете дейности - дърводобив и стопанисване се обединяват и се образуват единни горски стопанства сред които и ГС Карлово, които просъществуват до 1991 година.

Горите в района на държавно горско стопанство “Карлово” до национализацията са били: държавни, общински, частни и манастирски. През 1950 година са били обособени четири отделни горскостопански единици: Каравеловска, Карловска, Калоферска и Свеженска. За първи път всички гори на тези единици са устроени през 1950 година и са били изработени първите им лесоустройствени проекти, поотделно за всяко от тях. През 1951 година четирите горскостопански единици са слети в едно горско стопанство “Карлово” с четири технически участъци, които напълно съвпадат с предишните единици. През 1954 година за част от района на Калоферския технически участък е изработен технически проект за борба с ерозията във водосбора на яз. “Копринка”. През 1958/1959 година е било извършено сложно повторно устройство на горите и е съставен цялостен лесоустройствен проект на четирите участъка на Карловското горско стопанство. В този проект не са включени площите обхванати от техническия проект за борба с ерозията във водосбора на яз. “Копринка”.

С постановление №28/29.01.1960 година на Министерски съвет двете дейности - дърводобив и стопанисване се обединяват. Образуват се единни Горски стопанства, подчинени на Окръжните управления на горите.

В Карлово е създадено Горско стопанство Карлово, което е с период на съществуване от 1960 до 1991 година. Този период се характеризира с интензивна залесителна и дърводобивна дейност. През 1962 година за част от района на горското стопанство е изготвен технически проект за борба с ерозията във водосбора на яз. “Домлян”, със срок на изпълнение 1963 - 1967 година. През 1971 година е извършено следващото устройство на горите на горско стопанство “Карлово”. То е главна ревизия на проекта от 1959 година и включва всички площи. Следват лесоустройствени ревизии през 1980/1981 и 1993/1994 година. От 1991 до 1993 година Горско стопанство Карлово е преименувано на Държавно лесничейство Карлово, от 1993 до 1999 година - от ДЛ Карлово в ГС Карлово и от 1999 година до 2007 година - отново в Държавно лесничейство Карлово.

За картна основа през 1993 година са използвани топографски карти в М 1:10000, получени по фотомеханичен път от карти в М 1:5000 за около 80% от площта и от карти в М 1:25000.

През 1999 година със заповед РД-396/15.10.1999 площ от 8610.5 хектара на НП “Централен Балкан” преминават на управление на МОСВ. През 2003 година е извършена главна ревизия на стопанството. Проектът влиза в сила от 01.01.2004 година и е с действие един ревизионен период - 10 години.

2.1. Историята на ДГС Карлово, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1644 // Горско стопанство – Карлово \(1948 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско стопанство – Карлово (1948–1951)

Горско промишлено стопанство – Карлово (1952–1960)

Горско стопанство – Карлово (1960-1991)

Държавно лесничейство - Карлово (1991-1994; 1999-2008)

Държавно горско стопанство - Карлово (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Карлово към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Горското промишлено стопанство – Карлово е създадено през 1951 като цех на Горско промишлено предприятие - Пловдив. През 1960 г. (поради сливане на дейността по стопанисване на горите и дърводобива) активите и пасивите на Горското промишлено стопанство – Карлово преминават към Горско стопанство - Карлово.

Към Горското стопанство са обособени ловен резерват "Джендема", Представително ловно-рибарско стопанство "Тунджа", Едродивечово ловно стопанство "Дикимът" и др.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО КЛИСУРА

Стопанството е създадено през 1928 г. като Клисурско реверно лесничейство - Клисура.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Клисура.

Източник: ЛУП/ГСП 2016г. на ДГС Клисура

Горите обект на последната инвентаризация се стопанисват от ТП „ДГС-Клисура“.

До 1961 г. тези гори разположени в землището на град Клисура са били стопанисване от ГС „Розино“. През 1961 г. от него се отделя горскотехнически участък „Клисурски“ и заедно с отдели 184 – 199 вкл. от горскостопанската единица „Малък Богдан“ се обособяват, като самостоятелно горско стопанство със седалище в гр. Клисура. В новообразуваното ГС „Клисура“ са били обособени три горскотехнически и шест охранителни участъка. През 1964 г. ГС „Клисура“ се организира като смесено горско и селско стопанство.

Първото лесоустройство на горите в района на сегашното ТП „ДГС-Клисура“ е извършено през 1949 г., като част от района на ГС „Розино“. Следващото сложно повторно лесоустройство е извършено през 1958 г., също в границите на ГС „Розино“. През 1967 година на вече обособеното в сегашните му граници ГС „Клисура“ е бил изготвен допълнителен лесоустройствен проект.

През 1972/73 г. се извършва третото сложно устройство на горите стопанисвани от ГС „Клисура“. При това устройство за картна основа са били ползвани топографски картни листове в мащаб 1:10 000, получени по фотопът от карти в мащаб 1:25 000 и 1:5000. За цялата територия на горското стопанство са били използвани аерофотоснимки, като от тях са били направени допълнения и корекции на основната стопанска карта. Извършени са били и необходимите бусолни измервания. Направена е била нова единна поредна номерация на отделите в стопанството.

Четвъртото главно лесоустройство е извършено през 1983/84 г. За основен картен материал са били ползвани топографски карти в мащаб 1:5000 (40 %) и в мащаб 1:25000 (60 %), трансформирани по фотомеханичен път в мащаб 1:10000. Използвани са били аерофотоснимки от 1981 г. с цялостно покритие на стопанството. Високостъблени сечнозрели насаждения са таксирани чрез пълно клупиране, пробни ленти и кръгови площадки по метода на Битерлих.

При това лесоустройство ГС „Клисура“ е било разделено на три горскотехнически участъка „Старопланински“, „Падеж“ и „Белешница“. В горите със стопанско предназначение са били обособени четири стопански класа, които са имали следните площи и турнуси на сеч:

- Иглолистен – с площ 746,1 ха и ориентировъчен турнус 80 год.
- Буков среднобонитетен – с площ 1135,1 ха и турнус 120 год.
- Буков нискобонитетен – с площ 428,1 ха и турнус 100 год.
- За реконструкция – с площ 565,8 ха и реконструкционен период от 20 год.

Групата гори със специално предназначение е била с площ 4036,4 ха, като сечите в тях са се водели по състояние.

Общото годишно ползване /с клоно/ предвидено по този проект е било 30 340куб.м, което се разпределя както следва: от главни сечи и сеч надлесни дървета – 21600 куб.м, от отгледни и санитарни сечи - 4840 куб.м и от сечи за реконструкция – 3900 куб.м.

През петото главно лесоустройство от 1996г. са обособени 5 стопански класа: иглолистни култури с ориентировъчен турнус 80 години; буков високобонитетен – турнус 140 години, буков среднобонитетен – 120 години; буков нискобонитетен – 100 години и за реконструкция. Към групата гори със специално предназначение са причислени всички гори въз основа на одобрени документи и са разделени на: иглолистни, широколистни високоствъблени, за реконструкция, за превръщане и нискоствъблени.

В зависимост от характера на природните условия са били проектирани и комплекс от лесовъдски мероприятия за постигане на поставената цел, а именно:

а/ заменяне на сечнозрели насаждения с млади чрез подходящи сечи, естествено и изкуствено възобновяване.

б/ създаване на високопродуктивни и с голяма пълнота млади, средновъзрастни и дозряващи насаждения чрез отгледни сечи и залесителни мероприятия.

в/ създаване на високопродуктивни насаждения чрез реконструирането на насаждения с лош дървесен състав, малки пълноти и качествено лоши стъбла.

В групата гори със специално предназначение ползването на дървесина е било проектирано с подчинено значение. В тях основната цел на стопанисването е била естеството на предназначението на съответните горски биоценози. Дървостойките от тази

група гори е прието да се стопанисват с 1 - 2 класа на възраст по-висок от този определен за подобни насаждения в горите със стопанско предназначение.

През 2005-06 г. е поредната главна лесоустройствена ревизия на ТП „ДГС Клисуре”. Устройството е извършено на типологична основа, на базата на типовете горски месторастения. Използвани са топографски карти в мащаб 1:10 000, получени чрез фоторепродукция от такива в мащаб 1:5 000.

Площта на стопанството при това лесоустройство е била 7 424,0 ха. По предназначение площта е разпределена на: гори със стопанско преназначение – 6 002,8 ха и гори със специално предназначение – 1 421,2 ха. В горите със стопанско предназначение(залесената площ – 4 741,4 ха) са били обособени следните стопански класове:

- Иглолистен – с ориентировъчен турнус 80 год.
- Буков високобонитетен – с ориентировъчен турнус 140 год.
- Буков среднобонитетен – с ориентировъчен турнус 120 год.
- Широколистен високостъблен – с ориентировъчен турнус 120, 40 и 60 год. съответно за зимния дъб, трепетликата и брезата.
- Смесен Средно и Нискобонитетен за Превръщане – с ориентировъчен турнус 60 год.
- За реконструкция – с ориентировъчен реконструкционен период от 20 год.

Към групата гори със специално предназначение са причислени всички гори въз основа на одобрени документи и са разделени на: иглолистни, широколистни високостъблени, за реконструкция и за превръщане. Тук основното предназначение ползването на дървесина е било проектирано с подчинено значение. В тях основната цел на стопанисването е била естеството на предназначението на съответните горски биоценози.

Дървостойките от тази група гори е прието да се стопанисват с 1 - 2 класа на възраст по-висок от този определен за подобни насаждения в горите със стопанско предназначение.

1.2.История на горскостопанското устройство на ДГС Клисуре.

Източник: ЛУП/ГСП 2012г. на ДГС Розино

Горите в границите на бившата Карловска околия, първоначално са влизали в района на Пловдивското административно лесничейство. Тези гори са били стопанисвани от две лесничейства – административно и реверно лесничейство. През 1948 година тези две лесничейства се обединяват в едно държавно горско стопанство. Това държавно горско стопанство е обхванало площта на сегашните ДЛ „Розино” и ДЛ „Клисуре”.

Първото устройство на горите на така обособеното горско стопанство е извършено през 1949 г. Следващото по ред лесоустройство е през 1958 г.

В началото на 1961 г. съществуващото горско стопанство е разделено на две отделни самостоятелни горски стопанства – „Розино” и „Клисуре”. Горско стопанство „Розино” в общи линии се обособява от бившия Розински технически участък.

Следващото – трето по ред лесоустройство на самостоятелното вече горско стопанство „Розино” е извършено през 1968 г. Били са обособени два технически участъка – „Розино” и „Христо Даново”. При това устройство са използвани топографски карти в М 1:10 000 (получени по фотопът от генералщабните карти в М 1:25 000). Тези карти са попълнени с подробности от аерофотоснимки за цялата

територия на стопанството. Насажденията са били таксирани както следва: чрез пълно клупиране (сечнозрелите насаждения с пълнота до 0.5 включително), с пробни ленти (сечнозрелите насаждения с пълнота 0.6 и нагоре) и с опитни таблици – останалите. Горите в горското стопанство са били разделени на две отделни групи: Гори със специално предназначение и гори със стопанско предназначение. На типологична основа от горите със стопанско предназначение са били обособени пет стопански класа, а именно: Буков стопански клас с турнус на сеч 100 години; Буково – елов стопански клас с турнус на сеч 120 години; Иглолистен стопански клас с ориентировъчен стопански турнус на сеч 100 години; Превръщателен стопански клас с указателен турнус на сеч 60 години и Реконструкционен стопански клас с период за завършване на реконструкцията 20 години.

През 1978/1979 г. е извършено четвърто по ред лесоустройство, което по характер е било сложна повторна ревизия на горско стопанство „Розино”.

За картна основа са послужили топографски карти с М 1:10 000 за половината от територията на стопанството, а за останалата част са използвани старите стопански карти.

През 1990/1991 г. е извършено петото по ред устройство. Използвани са като основа топографски карти в М 1:10 000 и аерофотопланшети за територията на цялото горско стопанство. Лесоустройството по характер е било главна лесоустройствена ревизия. Обект на устройството са били всички гори и земи включени в горският фонд, попадащи на територията на седемте кметства: селата - Розино, Христо Даново, Кърнаре, Иганово, Певците, Столетово и Слатина. Не са били обект на устройство площите, попадащи на територията на Национален парк „Централен Балкан” – обявен със заповед № РД 396/15.10.1999 г. и на резерват „Чамджа” – обявен със заповед № 508/28.03.1968 г.

Върху картната основа са били нанесени всички промени, настъпили през изтеклия ревизионен период, като границите между землищата са взети от цифровия модел по земеразделянето. Заедно с работните карти в М 1:10 000, са били изработени и карти в М 1:25 000 на двата горскостопански участъка; на землищата в М 1:25 000; на почвените типове в М 1:50 000; на противопожарните мероприятия в М 1:25 000 и на картните листове в М 1:50 000.

Старата номерацията на отделите е запазена като са обособени още 4 отдела (в списък в приложенията). Отделите преминаващи по землищна граница от ДЛ „Клисура” към ДЛ „Розино”, при това устройство, с цел да се избегне дублиране на номера са устроени с номера от 1 000 (хиляда) нагоре – (например 139 отдел е устроен като 1139 отдел и така до 1157 отдел).

Броят на горскостопанските участъци се запазва на два (ГСУ „Розино” и ГСУ „Христо Даново”). На терена границите между отделите са означени с бяла и черна боя. Сечнозрелите насаждения, включително и издънковите са ограничени от вътрешната страна с бяла боя.

Запасът на зрелите семенни насаждения е определен по математико-статистически методи или пълно клупиране, а на останалите насаждения и култури по възприетите опитни таблици.

Инвентаризацията е извършена на типологична основа, съгласно “Класификационна схема на типовете горски месторастения в Р България” от 1983 година.

На сечно зрелите високостъблени насаждения запасът е определен чрез:

- Пълно клупиране – за насаждения с пълнота 0.1 – 0.3 включително, а също и с по – голями пълноти, но с площ не по – голяма от 2.0 ха, или с неправилна форма (без ограничение на площта).

- По метода на Битерлих са клупирани насаждения с пълнота над 0.3 и по площ по – голяма от 2.0 ха.

Запасът на сечнозрелите високостъблени насаждения, в които поради наличие на прерасъл подраст, не е било възможно да се използва метода на Битерлих, е бил определен по опитни таблици.

По време на теренните работи, през лятото на 1990 г. са подновени и са пълно клупирани заложените от предходните устройства 3 броя постоянни пробни площи (ППП). За определяне добивите от главни и отгледни сечи – (сортиментна структура на дървостойте) са били заложиени 13 броя временни пробни площи с площи от 0.1 до 0.4 ха.

При устройството от 1990/1991 г. – 57.8% от общата площ на стопанството са гори и голи горски площи причислени към групата гори със стопанско предназначение, а останалите 42.2% - към групата гори със специално предназначение

През 2001/2002 г. ДЛ „Розино е устроено за шести път, като са били използвани цифровите модели по земеразделянето и по гороразделянето за територията на ДЛ „Розино”, като основа за информацията за вида собственост и фондовите граници. Освен тях са ползвани топографски картони в М 1:10 000 и аерофотоснимки за територията на цялото държавно лесничейство.

Теренните работи са извършени през лятото и есента на 2001 г., а камералните през зимата на 2001/2002 г.

Запасът на зрелите семенни насаждения е определен по математико-статистически методи или пълно клупиране, а на останалите насаждения и култури по възприетите опитни таблици.

При устройството от 2001/2002 г. общата площ на ДЛ „Розино” е била 10 120.6 ха, от която:

- залесена – 9 097.7 ха – 89.8%;

- незалесена дървопроизводителна – 37.5 ха – 0.3%;

- недървопроизводителна – 985.4 ха – 9.9%;

- Всичко – 10 120.6 ха – 100.0%.

- Според функционалната си принадлежност горите и земите са се разделяли на:

- гори и земи с дървопроизводителни и средообразуващи функции – 8 462.7 ха
83.6%. –

в т.ч. залесена площ – 7 801.8 ха – 77.0%.

- гори и земи в защитни, рекреационни и защитени територии – 1 657.9 ха –
16.4%.

- в т.ч. залесена площ – 1 295.9 ха – 12.8%.

2.1. Историята на ДГС Клисуре, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 986 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - КЛИСУРА \(1944 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Клисурско реверно лесничейство - Клисуре (1928-1947)

Държавно горско стопанство "Клисуре" - Клисуре (1948-1951)

Горско стопанство "Клисуре" - Клисуре (1951-1991)

Държавно лесничейство - Клисуре (1991-1994; 1999-2008)

Държавно горско стопанство - Клисуре (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Клисуре към
"Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -)

Горско стопанство – Клисуре

Стопанството е създадено през 1928 г. като Клисурско реверно лесничейство -
Клисуре.

С Постановление №28 на Министерски съвет от 24.01.1960 г., за сливане
дейностите по стопанисването на горите и дърводобива е било учредено Горско
стопанство - Клисуре.

По предложение на Градски народен съвет (ГНС) - Клисуре и разпореждане №
729 от 01.10.1963 г. и протоколно решение №2 от 15.01.1964 г. на Министерски съвет,
филиала на Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС) - Клисуре е бил
отделен от Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС)
"Боримечката" с. Розино и е преминало към Горско стопанство - Клисуре.

2.2. Историята на ДГС Клисуре, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 674 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. РОЗИНО, ПЛОВДИВСКО \(1951 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. РОЗИНО, ПЛОВДИВСКО (1951-1970)

ПОДЕЛЕНИЕ "ГОРСКО СТОПАНСТВО" - С. РОЗИНО, ПЛОВДИВСКО (1971-1991)

ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО "РОЗИНО" - С. РОЗИНО, ПЛОВДИВСКО (1991-1996)

ГОРСКО СТОПАНСТВО "РОЗИНО" - С. РОЗИНО, ПЛОВДИВСКО (1996 - 2012)

Горското стопанство - с. Розино е открито с бюджета на управление на горското стопанство за 1951 г., но започва да функционира през 1952 г. и съставлява три горскостопански единици: Розинска, Клисурска, Малък Богдан и два разсадника.

През 1960 г. става сливане на дейностите по стопанисване на горите и дърводобива. Горското стопанство в Клисура е закрито, а активите и пасивите му са предадени на Горското стопанство - с. Розино. Стопанството е в системата на управление на горите при Министерство на горите и се ръководи и контролира непосредствено от Окръжно горско управление - Пловдив.

През 1971 г. се създават Държавните стопански обединения и Горското стопанство - с. Розино става част от едно от тях - Държавно стопанско обединение (ДСО) "Стара планина" - Пловдив.

Горското стопанство в с. Розино продължава да съществува като Поделение на Горско-промишлен комбинат - Пловдив до 1991 г. През същата година се преобразува на Държавно лесничейство - с. Розино, Пловдивско и е вписано в регистрите на държавните фирми. Поема активите и пасивите на Горско стопанство - с. Розино, Пловдивско. През 1996 г. е отново преобразувано и вписано като държавно предприятие с името Горско стопанство - с. Розино, Пловдивско.

Със Заповед № РД09-1083 от 01.08.2012г. на министъра на земеделието и храните се закрива териториално поделение „Държавно горско стопанство - Розино“, като дейността на закритото стопанство преминава към ТП „Държавно горско стопанство - Клисура“.

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО КОРМИСОШ

ТП ДЛС „Кормисош“ е обособено като самостоятелна юридическа единица с решение №21/20.01.1967г. на Министерски съвет с цел развитие на представителна ловно и рибностопанска дейност.

Лъкинското ревирно лесничейство е създадено от 1937 г.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДЛС Кормисош.

Източник: ЛУП/ГСП 2016г. на ДЛС Кормисош

За първи път лесоустройство на територията на ДЛС “Кормисош” се извършва през 1950 година, като тогава се създава горскостопанска единица „Лъкинска”. В нея са включени и горите на територията на бившето ГС „Манастир”, които са били устроени за първи път през 1940 година.

През 1960 година, горите на така създадената „Лъкинска” горскостопанска единица се устройват за втори път. При това устройство техническият участък „Манастир” пак се отделя от бившето ГС „Лъки” в самостоятелно горско стопанство, като към него са били предадени и горите на два технически участъка („Загражден и

Давидково”) от ГС „Давидково”. Останалата част на ГС „Лъки” се разделя на три технически участъка: „Лъки”, „Белица” и „Джурково”, които се запазват в същите граници и през следващото устройство от 1970/71 година.

Във връзка с обособяването на селищните системи и протокол на съвета за териториално и селушно устройство (СТСУ) № 1 от 01.01.1980 год. за привеждане границите на горските стопанства в съответствие със тези на селищните системи, при последното устройство през 1983/84 год., горите на ГС „Манастир” се предават отново към ГС „Лъки” със седалище в гр. Лъки.

Петото по ред устройство на горите на ДЛС „Лъки” е извършено през 1995/1996 година, като устроената площ е възлизала на 23 343,4 ха. През 2005/2006 год. тези гори се устройват за шести път, като е била извършена главна ревизия на предходното лесоустройство.

Общата площ на ловното стопанство по лесоустройствен проект от 2005/2006 год. е била 23 871,8 ха.

Устройството е извършено на типологична основа. Площа на държавното ловно стопанство е била разделена на три горскостопански участъка – „Дряново”, „Манастир” и „Белица”.

ТП ДЛС „Кормисош” е обособено като самостоятелна юридическа единица с решение №21/20.01.1967г. на Министерски съвет с цел развитие на представителна ловно и рибностопанска дейност. През 1968г. със заповед № 1084/29.06.1968г. на МГПП към територията на стопанството са придадени зимните местообитания над с. Кутела и е изготвен лесоустройствен проект, а със заповед № 2858/25.10.1970г. са придадени и териториите над с. Тополово и с. Новаково обхващащи лятно-есенните местообитания на дивеча. Тези граници на стопанството не се променят до 06.06.1991г., когато със заповед №114 на Комитета по горите се ликвидират държавните ловни стопанства.

През този период горите се прекатегоризират от стопанско в гори със специално ловностопанско предназначение. Провеждат се мероприятия за подобряване местообитанията на мечката, благородния елен, дивата свиня, сърната и глухаря. Създават се и основните дивечови ниви и се залесяват над 10 000 бр. горскоплодни дървета и храсти. Успешно се аклиматизират муфлона, елена лопатар и тибетския як. Възстановяват се почти изчезналата популация на мечката, благородният елен и дивата коза. Нараства и се стабилизира и популацията на глухаря. Провеждат се необходимите противоерозионни мероприятия - баражи и рибни прагове. Ежегодно се зарибяват подходящите реки и се изгражда рибовъдно стопанство с годишна реализация около 30 тона риба. Увеличава се пътната мрежа и се подобрява състоянието на пътната настилка. Провежда се и успешна борба с хищниците и браконьерските прояви. Построени са многофункционални ловни хижи, отговарящи на изискванията на международния ловен туризъм, административна сграда и достатъчна складова база. През целия период се води целенасочен подборен отстрел и селекция, за което са построени чакала, част от които са годни за употреба и в момента. В резултат на проведените биотехнически мероприятия, устойчиво управление и равномерност в ползването на природните ресурси, се добиват много елитни екземпляри с капитални трофеи, в т.ч. и световен рекорд на дива свиня през **1986г. - 158,20** точки.

През 1991г. с ликвидирането на държавните ловни стопанства като самостоятелни юридически единици, стопанин на по-голяма част от територията на ДЛС „Кормисош” става ГС „Лъки”.

За тази територия е направен лесоустройствен проект през 1996г.

Със заповед №46-25/09.01.2001г. на МЗГ на основание чл. 7, ал. 5 от ЗЛОД и със заповед №32/18.01.2001г. на МЗГ, ДЛ „Лъки“ е преобразувано в ДДивС „Кормисош“ и е определен предметът на дейност на основание чл. 24 от ЗГ и чл. 9, ал. 5 от ЗЛОД със статут на юридическо лице, като към района на дейност се включват и площи от ДЛ „Славейно“ и ДЛ „Асеновград“.

2.1. Историята на ДЛС Кормисош, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 1028 // Държавно ловно стопанство „Кормисош“ – Лъки \(1967-1990\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Представително ловно стопанство „Кормисош“ – м. Карамуш, Смолянско (1967–1976)

Държавно ловно стопанство „Кормисош“ – Лъки (1976–1990)

ДЪРЖАВНА ДИВЕЧОВЪДНА БАЗА „Кормисош“ – Лъки (1991-1996)

ГОРСКО СТОПАНСТВО „Кормисош“ – Лъки (1996-2001)

ДЪРЖАВНА ДИВЕЧОВЪДНА СТАНЦИЯ „Кормисош“ – Лъки (2001- 2015)

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „Кормисош“ – Лъки (2015-)

Представителното ловно и риболовно стопанство "Кормисош" е създадено съгласно Решение № 21 на МС от 20 ян. 1967 г. със седалище местността Карамуш, Смолянски окръг.

Стопанството е самостоятелна юридическа единица. Обхваща част от горските стопанства в Асеновград, Лъки, Манастир, Давидково, Славейно и части от работните земи на селата Лъки, Манастир, Борово, Мостово и Загражден.

Стопанството се организира с представителна цел и с предназначение да отговори на възникналите нужди на страната от добре уредено ловно стопанство и да се устройва лов на пребиваващите в страната чуждестранни делегации. За задоволяване нуждите от фураж стопанството притежава 100 дка ниви и 725 дка естествени ливади. Стопанството е разделено на 15 ловни участъка, в които през 1974 г. е имало: 250 благородни елена, 90 елена лопатари, 750 сърни, 750 диви свине, 190 глухара, 230 муфлона, 43 мечки и 5 японски елена. Има и три зарибени реки. В изпълнение на проекта от 1967 г. са построени административна сграда, два ловни дома в м. Карамуш - "Инкая" и в Имарет дере, ловни кантони във Вирово, Хамбар дере и др. Пионери в развитието на стопанството са инж. Георги Велинов, Игнат Згуров, Станчо Георгиев и др.

С Разпореждане № 134 от 26 юли 1976 г. на МС (ДВ, бр. 73 от 1976 г.) е преименувано в Държавно ловно стопанство "Кормисош" гр. Лъки. Стопанството е самостоятелна юридическа личност с банкова сметка в Чепеларе. То трябва да развъжда дивеч с добър екстериор и капитални трофеи. От него по естествен начин се развъждат екземпляри с отлични генетични качества в съседните райони, с което се

подобрява общото дивечово богатство. Стопанството е член на Стопанско дружество "Мургаш" София, чрез което се изпращат на лов чуждестранни туристи.

От 1969 г. до 1977 г. стопанството се ръководи от Атанас Димов. В този период се развива наличната база и ловно-стопански съоръжения. Въвеждат се подобрения и селекционен отстрел, осъществява се минерално подхранване на дивеча с концентриран и груб фураж. В периода 1978-1988 г. се обновява изцяло материално-техническата база и са построени нови ловно-стопански съоръжения, ловни кантони и домове. Прекарани са пътища до местностите Карамуш, Хамбар дере, Сокол гидик, Скел дере. Това създава солидна база за интензивно развитие на ловното стопанство и международния ловен туризъм.

В резултат на настъпилите политически промени в страната и реорганизирането на ловните стопанства от март 1990 г. стопанството прекратява самостоятелната си дейност и преминава в състава на Горско стопанство гр. Лъки, което продължава да развива международния ловен туризъм.

2.2. Историята на ДЛС Кормисош, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 151К // Ревирно лесничейство – с. Лъки, Смолянско \(1937-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство – с. Лъки, Смолянско (1937-1944)

Асеновградското административно лесничейство е обхващало държавни, частни и обществени гори и пасбища в пределите на бившата Асеновградска околия. За да бъде по-ефикасен контрола по опазването и стопанисването на горите през 1937 г. в горските пунктове са били създадени ревирни лесничейство, между които е и Лъкинското такова. То се е занимавало с охрана на горите, залесяване, сеч и разрешаване паша на добитъка в подходящи за целта гори и места.

До 9 септ. 1944 г. в него са влизали съществуващите до тогава в района му държавни, общински и частни гори, от които са били разрешавани етати за сеч за добив на строителни материали и дърва за горене.

Лъкинското ревирно лесничейство е било с районен мащаб, на подчинение на Областната служба по горите и риболова в село Чепеларе.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 129 // РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - С. ЛЪКИ, СМОЛЯНСКО \(1944-1948\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство - с. Лъки, Смолянско (1944-1948)

Лъкинското ревирно лесничейство е създадено от 1937 г. Функционира и след 9 септ. 1944 г. Дейността на същото е била: охрана на горите, залесяване, определяне и

разрешаване на етати за сеч, събиране на такси за добитъка, опазване на полезния и изтребване на вредния дивеч. Лесничейството е с районен мащаб.

От 1 януари 1948 г. същото се преименувало в Лъкинско държавно горско стопанство вследствие одържавяването на частните, общински и обществени гори в страната.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 131 / ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. ЛЪКИ, СМОЛЯНСКО \(1947-1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско стопанство - с. Лъки, Смолянско (1947-1951)

Лъкинското държавно горско стопанство е приемник на бившето Лъкинско реверно лесничейство в село Манастир, съгласно заповед № 642 от 30 април 1947 г. на Министерство на земеделието и държавните имоти и регистрирано пред Управлението на горите при същото под № 104-314 от 29 март 1948 г.

Първоначално то е стопанисвало само държавната гора "Гърковица". След национализацията на горите стопанството поема цялостното стопанисване и експлоатация.

През 1950 г. Манастирското държавно горско стопанство в село Манастир се е вляло в Лъкинското държавно горско стопанство, което вече е поело изцяло стопанисването, охраната, мероприятията и експлоатацията на горите от районите на двете стопанства.

Лъкинското държавно горско стопанство е било на подчинение пред Чепеларската районна дирекция по горите със седалище село Чепеларе.

Същото от 1 декември 1951 г. се е преименувало "Горско стопанство" със седалище село Лъки като поделение на управление "Горско стопанство" при Министерския съвет. Обхваща горите в землищата на селата Югово, Манастир и Дряново.

Дърводобив-експлоатация на дървените строителни материали от 1 дек. 1951 г. е преминала към новообразуваното Манастирско горско промишлено стопанство.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 53 / ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. ЛЪКИ, СМОЛЯНСКО \(1951- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство - с. Лъки, Смолянско (1951-1969)

Горско стопанство - Лъки (1969-1991)

Държавно лесничейство - Лъки (1991-1994)

Горско стопанство - Лъки (1994-1999)

Държавно лесничейство - Лъки (1999-2001)

Горското стопанство в село Лъки е открито на 1 декември 1951 г. и обхваща селата Югово, Манастир и Дряново. Поставена му е задача стопанисване и охрана на горите влизаци в района му, събиране на горски дървесни и храстови семена, производство на посадъчен материал, възобновяване на горите, залесяване, борба с гъбни и насекомни вредители, опазване и развъждане на полезния и изстребление на вредния дивеч и други.

Мащабът на дейност е бил районен. То е било на подчинение на Окръжно управление на горското стопанство в гр. Пловдив и на управлението на горското стопанство към Министерския съвет.

В началото на 1959 г. при административната промяна в страната съгласно заповед № 477 от 5 май 1959 г. на Министерство на земеделието и горите, стопанството преминава в територията на Смолянски окръг на подчинение на Окръжно управление на горското стопанство в гр. Смолян.

При сливане дейностите по стопанисване на горите и дърводобива (28 ПМС от февр. 1960 г.) горското стопанство в село Лъки е ликвидирало дейността си и се образува ново предприятие под същата фирма, което вече поема и експлоатацията на горите в района си. Към него влизат селата Лъки, Югово, Борово, Дряново и Джурково, без село Манастир.

Към стопанството от 1964 г. съгласно постановление на Министерския съвет, специално за Смолянски окръг, селското стопанство се слива с горското стопанство с оглед подобряване материално битовото положение на работниците, работещи в селското стопанство.

Основна дейност на стопанството е дърводобив и селско стопанство. В дърводобива се включва производството на дървен строителен материал, дърва, смърчови кори, и др. От селското стопанство се включва растениевъдство, производство на картофи, сено и др. фуражни култури и на второ място и животновъдството.

От 1 ян. 1977 г. по решение на бившето Министерство на горите и горската промишленост към Лъкинското горско стопанство преминава с цялата си дейност и горското стопанство в с. Манастир.

Със заповед № 82 от 10 апр. 1991 г. на Комитета по горите при МС, на основание чл. 5 от ПМС № 2 от 1989 г., считано от 15 апр. 1991 г. горското стопанство в Лъки, пореден № 38 от списъка, се преобразува в Държавно лесничейство - юридическа личност на самостоятелен баланс и банкова сметка, което да упражнява държавни функции по горите на територията на горския фонд, включен в състава му и с предмет на дейност: горскостопанска, ловно и рибно стопанска, странична и селскостопанска дейност, лесоползване, проектиране, строителство, търговия, внос, износ, туризъм и услуги.

През периода 1991-1997 г. се запазва основната дейност на стопанството - горскостопанска, природозащитна, дърводобивна, странична и селскостопанска.

Сложната икономическа обстановка в страната е предпоставка за увеличаване на нарушенията в Държавно лесничейство - Лъки. През 1993 г. са констатирани нарушения по ЗГРЗ със значими щети за стотици хиляди лева. Това налага ръководството да предприеме мерки за подобряване охраната на лесничейството. През 1994 г. в ГС - Лъки са съставени общо 97 акта. През същата година е допуснат 1 горски пожар. Води се успешна борба с дивечовите повреди.

През 1994 г. със заповед № 313 от 21 окт. на МС държавните лесничейства, считано от 1 окт. 1994 г. се преобразуват в горски стопанства - местни органи за непосредствено управление на държавния горски фонд. Горското стопанство е юридическо лице, което организира и осъществява възпроизводството, стопанисването, ползването, опазването и охрана на земите от държавния горски фонд.

Горското стопанство в село Лъки е открито на 1 декември 1951 г. и обхваща селата Югово, Манастир и Дряново. Поставена му е задача стопанисване и охрана на горите влизаци в района му, събиране на горски дървесни и храстови семена, производство на посадъчен материал, възобновяване на горите, залесяване, борба с гъбни и насекомни вредители, опазване и развъждане на полезния и изстребление на вредния дивеч и други.

Мащабът на дейност е бил районен. То е било на подчинение на Окръжно управление на горското стопанство в гр. Пловдив и на управлението на горското стопанство към Министерския съвет.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 802 // ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО – С. ЛЪКИ, СМОЛЯНСКО \(1951-1959\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско промишлено стопанство – с. Лъки, Смолянско (1951-1959)

На 20 септември 1951 г. е приет Указ № 480 на Президиума на Народното събрание за реорганизиране на Обединено горско стопанско предприятие "Държавни гори". В резултат на това от 1 декември с. г. в централните горски райони са образувани горски промишлени предприятия, с неговите поделения по места - горските промишлени стопанства. При откриването си те са под ведомството на Министерството на тежката промишленост.

Горско промишлено предприятие - с. Лъки (град от 1969 г.) е правопреемник на дейността на Лъкинското реверно лесничейство, образувано през 1937 г. То обхваща териториите на селата Югово, Дряново и Джурково от бившата Асеновградска околия. На пряко подчинение е на Окръжното управление на горите - Пловдив и на управлението на Горското стопанство при Министерския съвет. Основната дейност на стопанството се изразява главно в дърводобив, извозване и продажба на добития дървен материал.

В началото на 1959 г., при административно-териториална реформа в страната се закриват старите околийски центрове и се откриват нови окръзи. Съгласно Заповед № 477 от 5 май 1959 г. на Министерството на земеделието и горите, Лъкинското горско

промишлено стопанство преминава в територията на новосъздадения Смолянски окръг. Стопанството минава на подчинение към Окръжното управление на горите в Смолян. През 1960 г. с Министерско постановление № 28 е взето решение за сливане под едно ръководство на дейностите по стопанисването на горите и дърводобива. Създава се единно Лъкинско горско стопанство, което от 1 февруари 1960 г. поема изцяло дейностите по дърводобива, лесокултурните мероприятия и охраната на горите в района на селата Лъки, Югово, Борово, Дряново и Джурково, без село Манастир.

2.3. Историята на ДЛС Кормисош, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 130 // РЕВИРНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - С. МАНАСТИР, СМОЛЯНСКО \(1944-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство - с. Манастир, Смолянско (1944-1947)

След 9 септ. 1944 г. всички частни, общински и обществени гори на територията на лесничейството са одържавени и Манастирското ревирно лесничейство продължило дейността си - стопанисване, експлоатация и охрана на горите, влизаци в района му; събиране на горски дървесни и храстови семена, възобновяване на горите, борба с насекомните вредители, опазване и развъждане на полезния и изстребление на вредния дивеч и други до 31 декември 1947 г.

От 1 януари 1948 г. лесничейството е променило наименованието си на Манастирско държавно горско стопанство.

Мащабът на дейност е районен.

Ревирно лесничейство село Манастир е било на подчинение на Областна служба по горите и риболова в село Чепеларе.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 132 / ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. МАНАСТИР, СМОЛЯНСКО \(1948-1950\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

След 9 септ. 1944 г. частните, общински и обществени гори са били одържавени, от която дата е било образувано Манастирското ревирно лесничейство.

Същото е съществувало до края на 1947 г. като от 1 ян. 1948 г. се е преименувало в Манастирско държавно горско стопанство.

Дейността на стопанството е била стопанисване, експлоатация, залесяване, борба с насекомите вредители, охрана на горите, опазване на полезния и изстребване на вредния дивеч.

На основание чл. 17 от Правилника на Обединено горско-стопанско предприятие (ОГСП) "Държавни гори" Манастирското държавно горско стопанство се слива с Лъкинското държавно горско стопанство - считано от 1950 г.

До сливането му Манастирското държавно горско стопанство е било на подчинение на Чепеларското районно стопанство по горите.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 133 / ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО - С. МАНАСТИР, СМОЛЯНСКО \(1951-1960\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Стопанството е създадено на 1 дек. 1951 г. (Изв. бр. 76/1951 г.) с реорганизацията на ОТС "Държавни гори" и преминаването им в системата на Министерството на тежката промишленост.

Основна дейност на стопанството е производство, превоз и продажба на дървени строителни материали, дърва за горене, смърчови и дъбови кори и други дребни обли нефасонирани материали.

Масщабът на дейност е бил районен.

Стопанството е било на подчинение на Горско промишлено предприятие - с. Чепеларе.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 798 // Горско стопанство – с. Манастир, Смолянско \(1960-1976\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство – с. Манастир, Смолянско

На 1 ян. 1964 г. към горското стопанство преминава ТКЗС в с. Манастир. Така горската и селскостопанска дейност продължават заедно и са на подчинение на Министерство на горите и горската промишленост в София, а висшестояща организация е Районна дирекция на горите в Смолян.

Основна дейност на стопанството е: подотрасъл "дърводобив" и "селско стопанство". За дърводобива се включват: производство на дървени строителни материали, дърва, смърчови кори, обли и други нефасонирани дървени материали. В селското стопанство са включени растениевъдство - производство на картофи, сено и други фуражни култури и животновъдство - кравеферма и овцеферма за производство на мляко и месо.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ПЛОВДИВ

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Пловдив.

Източник: ЛУП/ГСП 2019г. на ДГС Пловдив

Горите, подлежащи на инвентаризация в обхвата на дейност на ТП ”ДГС Пловдив” са бивши държавни, общински, манастирски и частни гори, които през различни периоди са стопанисвани от различни административни структури.

Със закона за горите, гласуван 1897 година, се създава за пръв път в България самостоятелна горска администрация – районни инспекции и лесничейства.

От 1934 година държавните гори в Пловдивска околия са стопанисвани и охранявани от Пловдивското административно лесничейство. Общинските и частни гори са били обект на ревидните лесничейства в района. Държавната гора ”Тъмраш” и горите в землищата на гр.Перущица и селата Брестовица, Храбрино и Първенец са стопанисвани от Тъмръшкото лесничейство, а останалите гори в района са стопанисвани от Бойковското лесничейство. Освен това в района още през 1927 година е създадена и Секция по укрепването на пороищата и залесяването. Лесничействата и Секцията са били подчинени на Пловдивската горска инспекция. Интересен факт е, че през 1897 година за горски инспектор е бил назначен известния български лесовъд Константин Байкушев.

За първо устройство на гори в района се смята устройството на горите на селата Яврово и Добралък през 1930 година, на които през 1942 година е извършено повторно устройство. Общинските и частни гори не са били устроени, а са се стопанисвали по годишни планове.

Държавната гора ”Тъмръш” и общинските гори в землищата на селата Скобелево и Чурен са устроени за първи път през 1943 година.

През 1946 година са устроени държавните и манастирски гори в района на летовище ”Бяла черква”.

Разделението на горите по собственост продължава до 1948 година, когато с новия Закон за стопанисване на горите се национализират всички гори в България. През 1950 година горите на Тъмрашкото и част от Бойковското лесничейства се обединяват в горско стопанство ”Първенец”, а всички останали в горско стопанство ”Пловдив”.

На следващата година всички се обединяват в горско стопанство ”Пловдив”.

До 1955 година горите в землищата на селата Драгомир и Найдено Герово са стопанисвани от горско стопанство ”Пазарджик”.

В периода 1950–1984 година горите в землищата на селата Добралък и Яврово са стопанисвани от горско стопанство ”Асеновград”.

Отделните горски комплекси в сегашните граници на ТП ”ДГС Пловдив” са устройвани през различни години и различен брой пъти.

През 1951 година се извършва лесоустройствена ревизия, като са устроени цялостно горскостопанските единици ”Първенецка” и ”Бяла черква”.

През 1957 са устроени и горите на север от река Марица.

Цялостно устройство на горите в ДГС ”Пловдив” се извършва през 1964 година, последвано от лесоустройствена ревизия през 1975 година.

Освен лесоустройствени проекти, за различни части от стопанството са били изготвени и реализирани технически проекти за борба с ерозията.

Изготвени са и паркоустройствени проекти за лесопарк ”Родопи”, като последния от тях, от 1985 година не е утвърден и не е влязъл в сила. Площта на лесопарка до лесоустройството от 1998 година не е включвана в разчетите на стопанството.

Със заповед на Комитета по горите през 1991 година горските стопанства в цялата страна се преустройват в държавни лесничейства.

През 1999 година е извършено ново лесоустройство на така преустроеното държавно лесничейство ”Пловдив”. Изготвеният проект е обхващал гори на

територията на шест общини, като е включена и площта на лесопарка. Общата площ на държавния горски фонд е възлизала на 29607.9 ха, от която 27556.4 ха залесена и 2051.5 ха незалесена. Успоредно с него е изработен лесоустройствен проект и за още 2086.7 ха гори в селскостопанския фонд. Така общата площ на горите и горските земи на територията на ДГС "Пловдив" е възлизала на 31 694.6 ха.

За картна основа при изготвянето му, са използвани топографски карти в мащаб 1:10000 получени по фотомеханичен път от такива в мащаб 1:5000 покриващи цялата територия на стопанството. За по-точното картиране на изключените и новоустроени гори допълнително са използвани ортофотопланове в мащаб 1:10000 от 1990 година, покриващи около 80 % от планинската част в района.

През 2008 година с изменение на Закона за горите (§ 67), държавните лесничейства са преименувани на горски стопанства.

Поредната лесоустройствена ревизия на горите в държавно горско стопанство "Пловдив" е извършена през 2008/2009 година. Изготвеният проект е обхващал горите на територията на целите общини гр.Пловдив, гр.Съединение, гр.Куклен и части от общини гр.Стамболийски, "Родопи" и "Марица" със съответните им 62 землища. В резултат на уточняването на границите на горските територии в съответствие със землищните граници на населените места, собствеността върху горите и горските площи, както и заповедите за прехвърляне на територии към ДЛС "Чекерица" (Заповед № 370 от 05.07.2001 година на НУГ – 51.2 ха и Заповед № 975 от 21.05.2008 година на ДАГ – 5934.3 ха – ДЛР "Тъмраш"), е установено голямо движение на площта в стопанството. Установената обща площ на стопанството е 26458.1 ха или с 5236.5 ха по-малко от предишния лесоустройствен проект.

2.1. Историята на ДГС Пловдив, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 934К // Административно лесничейство – Пловдив \(1879-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничейство – Пловдив (1879-1944)

Създадено през 1879 г. Дейност: стопанисване и охрана на горите, създаване на разсадници, контрол на пашата, лова и риболова. Подчиненост - на Пловдивската горска инспекция и Министерството на земеделието и държавните имоти - Отделение на горите и лова - София.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 462 // Административно лесничейство – Пловдив \(1944-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничейство – Пловдив (1944-1947)

Лесничейството продължава дейност от преди 1944 г. Функции - охрана на горите, залесяване, разрешаване паша на добитъка на определени места, дърводобив, опазване на полезния и изстребване на вредния дивеч и др. Подчиненост - на Областна служба по горите - Пловдив и Министерството на земеделието и горите.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)
[Фонд № 460 // Горско стопанство – Пловдив \(1948-_____\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство – Пловдив (1944-1989)
Държавна фирма "Средна гора" - Пловдив (1989-1991)
Държавна фирма "Държавно лесничейство" - Пловдив (1991-1994)
Горско стопанство – Пловдив (1994-1999)
Държавно лесничейство - Пловдив (1999-2008)
Държавно горско стопанство - Пловдив (2008-2011)
Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Пловдив към
"Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

От 1 ян. 1948 г. Пловдивското административно лесничейство се преименува на Пловдивско държавно горско стопанство.

Дейност: охрана и възобновяване на горите влизаци в района му, опазване и развъждане на полезния и изтребване на вредния дивеч, производство и търговия с дървен материал и др.

Подчиненост - на Пловдивската горска инспекция и Министерството на горите - София.

На основание заповед № РД-41-133 от 08.03.1999 г. на Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа се реструктурира "Горско стопанство Пловдив", като се отделя от същото дърводобивната и др. стопанска дейност с обслужващите я дълготрайни материални активи и капитал. Реструктурираното дружество с този статут носи името "Държавно лесничейство - Пловдив". Запазва се седалището, адресната регистрация, както и районите за разпореждане и действие.

Съгласно заповедта реструктурирането следва да се извърши към 01.01.1999 г., като към същата дата се съставят разделителен протокол за разделяне на ДМА и материалните ценности.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)
[Фонд № 461 // Горско промишлено стопанство – Пловдив \(1951-1959\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско промишлено стопанство – Пловдив (1951-1959)

Създадено през 1951 г. Дейност - сеч и превоз на дървен материал, складиране и продажбата му. Мащаб на дейност - районен. Подчиненост - на Горско промишлено предприятие - Пловдив.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)
[Фонд № 1060 // Горско промишлено предприятие – Пловдив \(1951 - 1960\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско промишлено предприятие – Пловдив (1951 - 1960)

В края на 1951 г., при реорганизация на горите, се създават горски промишлени стопанства и предприятия.

На 1 декември 1951 г. е създадено Горско промишлено предприятие /Горпром/ - Пловдив, като приемник на дейността на прекратените: Районна дирекция на горите - Пловдив; Беловското горско промишлено стопанство; Панагюрското горско стопанство; Розовското промишлено горско стопанство; Карловското промишлено горско стопанство; Горско стопанство с. Първенец, Горско стопанство Пловдив, Горско стопанство - Първомай и др.

От 1 февруари 1960 г. дейностите по дърводобив са прехвърлени към Министерството на земеделието и горите. Горските стопанства от Пловдивски окръг поемат съответните части от дейността на Горско промишлено предприятие - Пловдив.

2.2. Историята на ДГС Пловдив, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 464 // Ревирно лесничейство – с. Бойково, Пловдивско \(1944-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство – с. Бойково, Пловдивско (1944-1947)

Лесничейството продължава дейност от преди 1944 г. Функции: стопанисване и охрана на горите, залесяване, разрешаване паша за добитъка, дърводобив, запазване на полезния и унищожаване на вредния дивеч. Подчиненост - Областната служба по горите - Пловдив и Министерството на земеделието и горите.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 459 // Държавно горско стопанство – с. Бойково, Пловдивско \(1948-1950\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско стопанство – с. Бойково, Пловдивско (1948-1950)

Горското стопанство продължава дейност от преди 1944 г. Функции: стопанисване и охрана на горите, залесяване, разрешение за паша, добив и продажба на дървен материал, запазване на полезния и унищожаване на вредния дивеч. На 1 май 1950 г. стопанството е закрито, като част от района му преминава към горското стопанство в с. Първенец, а останалата част към Пловдивското държавно горско стопанство.

2.3. Историята на ДГС Пловдив, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 463 // Горско стопанство – с. Първенец, Пловдивско \(1948-1955\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство – с. Първенец, Пловдивско (1948-1955)

Горското стопанство продължава дейност от преди 1944 г. Дейност: охрана на горите, производство на посадъчен материал, залесяване, дърводобив, опазване на полезния и изтребване на вредния дивеч. Подчиненост - на Окръжно управление на горското стопанство - Пловдив.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ПЪРВОМАЙ

Ревирно лесничейство – Борисовград (1937 – 1944) е създадено през 1934 г.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Първомай.

Източник: ЛУП/ГСП 2020г. на ДГС Първомай

Първото устройство на горите в района се извършва през 1956 г., а лесоустройственият проект влиза в сила през 1957 г. Преди това е имало изготвен само проект за стопанисване на общинската гора на с. Крушево, който понастоящем не е запазен. Устроена площ е 11568.2 ха, като е включвала изцяло горите на бившата Първомайска околия, включително горите в землищата на селата Бодрово, Сталево, Филево и Скобелево, които през 1959 г., при новото административно-териториално деление на страната, същите преминават към бившия Хасковски окръг и съответно към ДГС “Хасково”.

Границите на горския фонд са определени с полигонови линии, положени на терена. В записката на проекта е посочено, че с няколко постановления през предходното десетилетие са изключвани гори за превръщането им в обработваеми площи и очевидно тези гори никога не са били устройвани. От горските комплекси устройвани през 1956 г., само три по-големи масива (по 20-40 ха) са изцяло или отчасти унищожени през следващите десетилетия - тези до с. Крушево, Воден и Караджалово. Незначителни площи са преминали към ДГС “Кърджали” и ДГС “Тополово”. По-големи площи в землището на с. Брягово са изключени от ГФ, но това са изключително голини. Изводът е, че от 1956 г. насам (т.е. за последните 60-65 г.) горите на територията на Първомайска община съществуват в техните днешни граници.

В записката на проекта също е посочено, че “всички гори са нискостъблени и са били стопанисвани като такива. Турнусът на сеч е бил от 5 до 20 г., а годишният добив - от 6 до 9 хил.куб.м и целият е бил използван за дърва за огрев. Само с. Буково и с. Искра са задоволявали своите нужди, а останалите села от района са се снабдявали с дърва от съседната Асеновградска околия.

Били са обособени следните стопански класове: високостъблен - включващ горите от върби, канадска топола, ясен (около 500 ха) и акацията по р. Марица, и семенните букови, дъбови, и габърви насаждения в м. Дъбово корито, Буковско землище (с площ около 120 ха); клас за превръщане на издънковите насаждения в семенни - около 500 ха (от тях около 40 ха са били букови, останалите от зимен дъб). Всички останали гори с площ около 8600 ха са били обособени в нискостъблен клас, като от тях около 300 ха са ясеново - брястови лонгозни гори, 30 ха са акациеви насаждения, 1100 ха келявгабърви, а останалите около 7200 ха – предимно дъбови и букови.

Изводът е, че и след първото устройство на горите в общината основната цел на тяхното стопанисване е била добивът на дърва за огрев за нуждите на местното население, осъществяван основно чрез нискостъблено стопанисване на издънковите

дъбови, лонгозни и букови гори. Предвиденият турнус е 20 години (за ясена и бряста в землището на с. Градина - 15 г.), а добивът за десетилетието е предвидено да достигне 100000 куб.м. дърва за огрев.

Предвидено е залагането на сечищни вериги за землищата на всички села, с изключение на с. Винаца и с. Крушево, чиито гори са предвидени за периодично ползване. Друго основно мероприятие, което проектът е предвиждал, е реконструкцията на естествените върбови, тополови и ясенови насаждения от поречието на р. Марица. Второто лесоустройство на ГС "Първомай" е през 1972 г. (теренна работа 1971 г.) и е главна ревизия на проекта от 1956 г. Общата площ на горския фонд е била 10272.4 ха, стопанисвана като един технически участък. За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000 получени по фотопът от карти в мащаб 1:25 000 и 1:50 000, а също и аерофотоснимки за подобряване на картирането. Това е довело до по-големи или по-малки промени в границите на горския фонд, които следват естествените извивки на границите на гората и не са представляват начупени полигонови линии както при първото устройство.

Следващото лесоустройство на ГС "Първомай" е през 1987 г. и проектът влиза в сила от 1.1.1988 г. Общата площ на горския фонд е била 11153.2 ха, от които 10 833.2 ха са гори с държавно значение и 320.0 ха са гори предоставени от горския фонд за ползване от други – обществени организации. От горите с държавно значение 10 003.8 ха са били предмет на лесоустройството и 829.4 ха са били предназначени за горски пасища.

За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, репродуцирани от карти в мащаб 1:5000. Използвани са и стари стопански карти от устройството през 1971 г. за част от устроената площ.

Устройството е извършено на типологична основа, като е използвана "Класификационната схема на типовете горски месторастения" от 1983 г. Запасът на сечнозрелите насаждения (тополови култури) е определен чрез пробни ленти или пълно клупиране. Запасът на всички насаждения е бил определен с растежни таблици.

Следващото устройство на горите е направено през 1999 г. като стопанската единица е Държавно лесничество. Проектът влиза в сила от 01.01.2000 г. Общата площ на горския фонд тогава е била 11613.0 ха. За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, репродуцирани от карти в мащаб 1:5 000. Използвани са стари стопански карти от устройството през 1988 г.

Поредното устройство на горите е направено през 2009 г. като стопанската единица е Държавно горско стопанство. Проектът влиза в сила от 01.01.2010 г. Общата площ на горския фонд е 11569.4 ха, като към общата площ на горското стопанство са включени и обособените в миналото в самостоятелен проект, гори върху ССФ.

За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, репродуцирани от карти в мащаб 1:5 000; цифрови модели на възстановената собственост по землища; сателитни снимки геореферирани и трансформирани в М 1:10000; старите стопански карти от устройството през 1999 г.

Устройството е извършено на типологична основа, като е използвана "Класификационната схема на типовете горски месторастения" от 1983 г. Запасът на сечнозрелите насаждения е определен чрез пълно клупиране, по обемно -разредни таблици, или по метода на Битерлих. В приложенията към проекта са поместени списъци на тези насаждения.

2.1. Историята на ДГС Първомай, отразена във фондовете на държавните архиви.

Архив: ДА – Пловдив - 28

[Фонд № 970К // Ревирно лесничество–Борисовград \(1934-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничество – с. Попово, Борисовградско(1934 – 1937)

Ревирно лесничество – Борисовград (1937 – 1944)

Създадено през 1934 г. Дейност: управление на горския фонд, контрол над лова, риболова и дърводобива в района на лесничеството.

МЗ № 9159/обн. 5 януари 1946 г. – преименува гр. Борисовград на гр. Първомай

Архив: ДА – Пловдив - 28

[Фонд № 688 // Горско стопанство - Първомай \(1937 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничество - Първомай (1937-1947)

Държавно горско стопанство - Първомай (1947-1951)

Горско стопанство - Първомай (1951-1991)

Държавно лесничество - Първомай (1991-1994)

Горско стопанство - Първомай (1994-1999)

Държавно лесничество - Първомай (1999- 2008)

Държавно горско стопанство - Първомай (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Първомай към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

Седалището на Горското стопанство в Първомай е установено в града през 1937 г. (дотогава е било в с. Искра и е носело името Ревирно лесничество).

Носи името Административно лесничество от 1937 до 1947 г., а след национализацията приема името Държавно горско стопанство.

Към 30.06.1991 г. стопанството приема от Държавно ловно стопанство "Тракия" извършването на ловна дейност, включваща Лесо-технически участъци "Виница" и "Градина". Към тази дата Горско стопанство - Първомай се разделя юридически с Държавна фирма (ДФ) "Средна гора" - Пловдив.

Към момента на последната експертиза Държавно лесничество - Първомай е поделение в състава на Южноцентрално държавно предприятие - Смолян.

Съгласно заповед № РД-41-133/08.03.1999 г. на министъра на земеделието, горите и аграрната реформа, горските стопанства към РУГ - Пловдив, в т. ч. и в гр. Първомай се реструктурират в Държавни лесничества с предмет на дейност

управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите и възстановените частни гори. Финансирането на стопанството става от Национален фонд "Българска гора".

ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО ТРАКИЯ

ТП „Държавно ловно стопанство Тракия“ е приемник на ДЛС „Чекерица“, като със заповед на МЗХ № РД 09-1083/01.08.2012 г. към него са присъединени териториите на ТП Държавно горско стопанство „Кричим“ и част от ТП „Държавно горско стопанство Пловдив“, а със заповед на МЗХ № РД 49-507/16.12.2016 г. е придадена и част от ТП „ДГС Първомай“.

Управлението и стопанисването на горите и дивеча в района на ТП „ДЛС Тракия“ има над 100 годишна история. Могат да се разграничат три направления – обособяване и функциониране на ловното стопанство в местността „Чекерица“, с. Стряма, на Свеженското горско стопанство и на Ревирното лесничество в с. Розовец.

Още през 1902 г. гората в местността „Чекерица“ е определена за развъдник на фазани (Протокол № 5/02.12.1902 г. на Пловдивското ловно дружество).

1.1.История на горскостопанското устройство на ДЛС Тракия.

Източник: ЛУП/ГСП 2019г. на ДЛС Тракия

Тракия_Тъмраш

Държавната гора "Тъмраш" и горите в землищата на гр.Перушица и селата Брестовица, Храбрино и Първенец до 1948 година са стопанисвани от Тъмръшкото горско стопанство.

През 1950 година горите на Тъмрашкото и част от Бойковското горски стопанства се обединяват в горско стопанство "Първенец", а на следващата година то преминава към горско стопанство "Пловдив".

Държавната гора "Тъмръш" и общинските гори в землищата на селата Скобелево и Чурен са устроени за първи път през 1943 година.

Повторно тъмрашките гори са устроени при цялостното устройство на горите в ДГС "Пловдив", което се извършва през 1964 година, последвано от лесоустройствена ревизия през 1975 година. Следват още две главни лесоустройствени ревизии и лесоустройствени проекти от 1987 г и 1999 г., като при тях Тъмраш е устроен като ГСУ в рамките на горско стопанство Пловдив.

Последният лесоустройствен проект е в сила от 2009 година, като теренната работа е извършена през лятото на 2008 година. Тогава ЛСУ „Тъмраш“ е отделен от ДГС „Пловдив“ и прехвърлен към ДЛС „Чекерица“, като при лесоустройството му е изработена отделна обяснителна записка, отчетни форми на горския фонд и комплект горскостопански карти. По същото време са инвентаризирани и включени в ЛУП на ДГС „Пловдив“ отдели 333-345, 449-453, 612,613 на същото стопанство.

За картна основа са използвани картите на възстановената собственост за всички землища на територията на обекта. Използвани са и ЕТК в М 1: 10 000, както и мащабираны в М 1: 10 000 и изравнени цветни аерофотоснимки от 2006 г. за цялата територия на участъка.

Приблизително в сегашните си граници горско стопанство „Кричим“ е създадено през 1950 година, през която е извършено и лесоустройство и е разработен първия лесоустройствен проект. В него са включени горите в землищата на селата

Скобелево и Чурен (части), Черешово, Устина, Куртово Конаре, Жребичко и гр.Кричим. До 1950 година тези неустроени гори са стопанисвани с годишни планове.

През 1962 година е извършено сложно повторно устройство, при което са утвърдени два технически участъка „Козница” и „Кардал” (сега „Скобелево”).

Следващото устройство на горско стопанство „Кричим” е направено през 1973 година, при което са запазени двата технически участъка „Козница” и „Скобелево” (бившия „Кардал”). Направена е поредната номерация на отделите. Приблизително в тези граници стопанството е устроено и през 1987 г и 1999г., като за картна основа са използвани ЕТК в М 1: 10 000.

Последното лесоустройство на територията на ДГС Кричим е от 2008-2009 г. Използвани са за картна основа картите на възстановената собственост по ЗВСГЗГФ и ЕТК в М 1: 10 000, както и цветни аерофотоснимки с разделителна способност 0.5 м за пиксел.

Устройството е извършено на типологична основа, като е използвана "Класификационната схема на типовете горски месторастения" от 1980 година.

С оглед рационално стопанисване и охрана на горите, територията на обекта на горскостопанско планиране е била разделена на три стопански участъка- ГСУ „Козница“ и „Скобелево“ и ЛСУ „Тъмраш“.

Съгласно общото Задание за инвентаризация на горските територии и изработване на горскостопански план на част от бившето ТП „ДГС Кричим” и ЛСУ „Тъмраш”, обектът на настоящата горскостопанска инвентаризация обхваща територията на бившето ТП „ДГС Кричим” без землищата на селата Три Водици, Куртово Конаре и Ново село, разположени в равнинната му част (отдели 152 и 151- част по левия бряг на р. Въча и десния бряг на р. Марица), както и ЛСУ „Тъмраш” на ТП „ДЛС Тракия”, като към него се включват и отдели 333-345; 449-453; 612; 613 на ТП „ДГС Пловдив”. Закриването на ТП „ДГС Кричим” и неговото прехвърляне (както и на посочените отдели от ДГС „Пловдив”), към ТП „ДЛС Тракия”, е осъществено със Заповед N РД-09-1083/01.08.2012г. на МЗХ.

1.2.История на горскостопанското устройство на ДЛС Тракия.

Източник: ЛУП/ГСП 2021г. на ДЛС Тракия

Тракия_Чекерица

ТП „Държавно ловно стопанство Тракия” е приемник на ДЛС „Чекерица”, като със заповед на МЗХ № РД 09-1083/01.08.2012 г. към него са присъединени териториите на ТП Държавно горско стопанство „Кричим” и част от ТП „Държавно горско стопанство Пловдив“, а със заповед на МЗХ № РД 49-507/16.12.2016 г. е придадена и част от ТП „ДГС Първомай“. По тази причина стопанството е работило с горскостопански план на ТП ДЛС „Чекерица” от 2011 г., ГСП на бившето ДГС „Кричим” от 2009 г., ЛУП на ЛСУ „Тъмраш”, част от ЛУП на ТП „ДГС Пловдив” (и двата от 2009 г.), както и част от ЛУП на ТП „ДГС Първомай“ (също от 2009 г.).

Административното управление на ТП „ДЛС Тракия” се намира в местността „Чекерица“, на 15 km североизточно от гр.Пловдив и на 137 km югоизточно от гр. София. Административна сграда има и в гр. Кричим.

Управлението и стопанисването на горите и дивеча в района на ТП „ДЛС Тракия“ има над 100 годишна история. Могат да се разграничат три направления –

обособяване и функциониране на ловното стопанство в местността „Чекерица“, с. Стряма, на Свеженското горско стопанство и на Ревирното лесничество в с. Розовец.

Още през 1902 г. гората в местността „Чекерица“ е определена за развъдник на фазани (Протокол № 5/02.12.1902 г. на Пловдивското ловно дружество).

Част от горите на сегашната ГСЕ, попадащи в землищата на с. Свежен и Сърнегор, са влизали в обхвата на Свеженското горско стопанство. Неговата дейност е осъществявана въз основа на стопански планове, които са изготвяни и утвърждавани ежегодно. През 1950 г. то е влято в новосформираното горско стопанство „Карлово“, като самостоятелен ГТУ, на който преди това е извършена и **първа лесоустройствена ревизия**. През 1958 и 1959 г. е извършено **второ лесоустройство**, а през 1962 г. е изготвен технически проект за борба с ерозията във водосбора на яз. Домлян, в който попада и част от територията на ГТУ „Свежен“.

Третото лесоустройство за горите от бившата Свеженска ГСЕ е извършено през 1971 и 1972 г. в съвкупност с всички гори на ГС „Карлово“. В края на ревизионния период на този ЛУП, със заповед № 320/18.II.1982 г., площта на ГТУ „Свежен“ отпада от ГС „Карлово“ и преминава към ГС „Пловдив“.

През 30-те години на ХХ век в с. Розовец е учредено Ревирно лесничество, което сменя мястото си на управление в с. Зелениково за периода 1938÷1946 г., а от 1947 г. до 1951 г. е в гр. Брезово (все още село по това време). През пролетта на 1951 г. лесничеството е закрито, а горите му преминават към ГС „Пловдив“, като са обособени в самостоятелен горскотехнически участък.

По това време, фазановият развъдник „Чекерица“, с обща площ близо 3.0 ha, вече е елитно ловно стопанство.

Първото лесоустройство на реверното лесничество е извършено през 1957 г., а през 1964 г. е съставен **нов, цялостен лесоустройствен проект** на ГС „Пловдив“, в чиито граници е и ГТУ „Розовец“. Поредният, **трети поред** лесоустройствен проект, е изработен през 1974 г. и е утвърден през 1975 г. Междувременно, със заповед №3116 на МГОПС от 1972 г., Ловно стопанство „Чекерица“ преминава под пряко управление на Управлението за безопасност и охрана (УБО) към Държавния съвет на тогавашната Народна република България.

Съгласно заповед №1551/XI.1984 г. на МГП е създадено ново Горско стопанство

„Розовец“, йерархично подчинено на ГС „Пловдив“, с площ на горските територии **12.5 хил. ha**, а със заповед № 1-3594/17.XII.1984 г. на същото ведомство, към него преминава и селскостопанската дейност на селата Розовец, Свежен, Сърнегор, Бабек, Златосел и Чехларе.

През 1987 и 1988 г. е изработен и утвърден **четвърти лесоустройствен проект**. Две години по-късно, през 1990 г., ГС „Розовец“ е отделено от ГС „Пловдив“, към него са придадени гори от ДГФ (територията на Ловно стопанство „Чекерица“) и от ТКЗС (заповед №101/16.IV.1990 година на ДФ „Средна гора“ – гр. Пловдив, на основание Решение на УС от 26.03.1990 г.) и така се създава Държавна дивечовъдна база „Чекерица“, вече подчинена на Комитета по горите.

През 1991 г. тя е преобразувана в Държавно лесничество „Стряма“ (заповед № 158/24.04.1991 г. на Комитета по горите).

При изработването на ЛУП от 1988 г. качеството на работа е значително повишено. Използвани са актуални аерофотоснимки от годината на провеждане на теренно-проучвателните работи, както и топографски карти в мащаб 1:10 000, репродуцирани от по-едромасабни карти (1:5 000).

Следващата, пета по ред лесоустройствена ревизия е извършена през 2000/2001 г., като определените с този ЛУП граници на стопанството приблизително съвпадат със сегашните му.

В съответствие с новият Закон за горите (Обн. ДВ, бр.19/08.03.2011 г.), започнатият през 2010 г. Лесоустройствен проект, **шести по ред**, е утвърден през 2011 г. като **Горскостопански план (ГСП)**. Ревизионният период е бил до 01.01.2020 г. За картна основа са използвани топографски карти в мащаб 1:10 000, 1:25 000, както и горскостопанските карти от предходния ЛУП в мащаб 1:10 000. За цялата инвентаризирана територия са използвани актуални аерофотоснимки, както и сателитни изображения.

2.1. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 2198 // Държавно ловно стопанство \(ДЛС\) „Тракия“ – Пловдив \(1978-1991\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно ловно стопанство (ДЛС) „Тракия“ – Пловдив

Стопанството е създадено със Заповед №58 от 6 януари 1978 г. на министерство на горите и горската промишленост. Обединява и включва в структурните си пет ловно-технически участъка: Тъмръш, Богдан, Четиридесетте извора, Баня, Градина, с обща площ 21 800 хектара, със седалище Пловдив.

Прекратява своята дейност през 1991 г. на 30 юли със Заповед на Комитета по горите.

2.2. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 2237 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. РОЗОВЕЦ, ПЛОВДИВСКО \(1985-1989\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

ГОРСКО СТОПАНСТВО - С. РОЗОВЕЦ, ПЛОВДИВСКО (1985-1989)

Съгласно Заповед I-3594 от 17 дек. 1984 г. на Министерство на горите и горската промишленост, селскостопанската дейност на селата Розовец, Чехларе, Бабек, Свежен, Сърнегор и Златосел преминава от АПК - Брезово към Горско стопанство - с. Розовец, считано от 1 ян. 1985 година.

Предмет на дейност на стопанството: стопанисване и охрана на горите, подготовка на почви, разсадници и семена, залесяване и пасища.

Дейността на стопанството се прекратява от 31 дек. 1989 г. и от 1 ян. 1990 г. преминава към иолема" АД - Пловдив.

2.3. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 2384 // Горско стопанство „Стряма“ – с. Стряма, Пловдивско \(1990- \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство „Стряма“ – с. Стряма, Пловдивско (1990-)

Държавно лесничейство „Стряма“ – с. Стряма, Пловдивско(1991–1994)

Горско стопанство „Стряма,– с. Стряма, Пловдивско(1994–)

Със Заповед №158 от 24 април 1991г. Горско стопанство "Раковски" Раковски се преобразува в Държавно лесничейство "Стряма" с.Стряма, м. Черкезица. В този вид лесничейството съществува до 20 октомври 1994 г. , когато със Заповед №313 от 21 октомври 1994 г. се преобразува в Горско стопанство "Стряма" с. Стряма, което за кратко влиза в състава на Ловно стопанство "Тракия" Пловдив. След ликвидирането му е регистрирано Горско стопанство "Стряма" с. Стряма.

2.4. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 467 // Ревирно лесничейство – с. Брезово, Пловдивско \(1944-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство – с. Брезово, Пловдивско (1944-1947)

Лесничейството продължава дейност от преди 1944 г. Функции: охрана на горите, залесяване, дърводобив, запазване на полезния и унищожаване на вредния дивеч. Съществува до 1947 г. Подчиненост - на Областна служба по горите - Пловдив.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 468 // Държавно горско стопанство – с. Брезово, Пловдивско \(1948-1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Държавно горско стопанство – с. Брезово, Пловдивско (1948-1951)

Горското стопанство е създадено през 1948 г. Дейност: охрана на горите, залесяване, дърводобив, запазване на полезния и изстребване на вредния дивеч. Съществува до 1951 г. Подчиненост - Областна служба по горите - Пловдив.

2.5. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 936К // Ревирно лесничейство – с. Зелениково, Пловдивско \(1938-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство – с. Зелениково, Пловдивско (1938-1944)

Създадено през 1938 г. Дейност: охрана на горите, залесяване, дърводобив и търговия и др. мероприятия. Подчиненост - на Пловдивската инспекция на горите - Пловдив.

2.6. Историята на ДЛС Тракия, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1013 // ГОРСКО СТОПАНСТВО - КРИЧИМ \(1952-2012\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско стопанство – Кричим (1952–1991; 1994–1999)

Държавно лесничейство – Кричим (1991–1994; 1999-2008)

Държавно горско стопанство – Кричим (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" – Кричим (2011 - 2012)

Кричимското горско стопанство е образувано през 1952 г. като продължава дейността на бившето Лесничейство - Кричим.

Към момента на третата експертиза в стопанството работят 29 служители и 130 работници.

През 1991 г. със заповед на Комитета по горите се извършва реорганизация и реструктуриране на Горското стопанство - Кричим - по отношение на стопанството и дърводобива. Тази заповед отделя стопанската дейност и дърводобива. От Горското стопанство се отделя стопанската дейност, като оставя на новоформираното Държавно лесничейство - Кричим дейността по опазване и контрол на горския фонд. Така функционира до 2008 г.

През 2011 г. с изменение на Закона за горите, ДГС гр. Кричим преминава като Териториално поделение към новосъздаденото Южно централно държавно предприятие – Смолян.

Със Заповед № РД-09-1083 от 1 авг. 2012 г. на Председателя на Изпълнителна агенция по горите, ТП ДГС Кричим прекратява самостоятелна дейност и преминава към ТП "Държавно ловно стопанство – Тракия" с. Стряма.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 728 // МАЛИНОВСКО ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – С. КРИЧИМ, СМОЛЯНСКО \(1947-1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Малиновско държавно горско стопанство – с. Кричим, Смолянско (1947-1951)

Малиновското държавно горско стопанство е създадено през месец август 1947 г. в района на дотогавашното Кричимско административно лесничейство, което до

началото на 1947 г. се а водило към района на Пловдивската областна служба по горите и лова. Прехвърлянето е към района на Девинската районна горска дирекция е наложено от факта, че същото се поставя на принципа на самоиздръжка, и че държавната гора "Малиновска" се намира и района на Девинската административна околия по двата бряга на река Въча.

В обекта на Малиновското държавно горско стопанство се включват горите: държавната гора "Малиновска" и общинските гори на селата Скобелево, Устина, Кричим, Куртово Конаре, Черешово, Осиково и частните гори в землището на гореспоменатите селища.

Дейността му е да снабдява предприятия, учреждения и населението с дървени строителни материали, дърва за горене, смола, борина, смърчови кори и други дребни материали, както и по изпълнение на другите лесокултурни мероприятия.

Същото е било на подчинение Девинската районна горска дирекция и Министерството на горите, Главна дирекция на предприятието "Държавни гори".

От 1 декември 1951 година се създава Кричимско горско стопанство – с. Кричим съгласно Заповед №372 на управление "Горско стопанство" към Министерския съвет, в следствие на същата заповед Малиновското държавно горско стопанство преустановява своята дейност на 30 ноември 1951 г.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 378К / АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - С. КРИЧИМ, СМОЛЯНСКО \(1943-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Кричимското административно лесничейство е открито на 1 юли 1943 г. съгласно заповед № 1090 от 19 юни на Министъра на земеделието и държавните имоти.

Район на работа на стопанството е с граници Пещерското и Персенкското административни лесничейства, включващи общински и оществени гори.

Дейността на лесничейството е била чрез набиране на работна ръка от селата в района и работници да се добива, извозва дървен материал.

Мащабът на дейност е бил да снабдява местното население с дървени строителни материали и дърва за горене и други държавни предприятия с минни подпори.

Било е на пряко подчинение пред областната служба по горите и лова град Девин.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 731 // АДМИНИСТРАТИВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО – С. КРИЧИМ, СМОЛЯНСКО \(1944-1947\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Административно лесничейство – с. Кричим, Смолянско (1944-1947)

Кричимското административно лесничейство е продължава дейността си и след 9 септ. 1944 г.

Основната му дейност се изразява в стопанисване и ползване на ресурсите на гората. Главно се снабдяват предприятия и населението с фасонирани и нефасонирани дървени строителни материали, дърва за горене и други дребни материали. Поддържа и изгражда трупчийски пътища. Провежда мероприятия по залесяването, охрана на горите и други.

До края на 1944 г. е на подчинение към района на Девинската областна служба по горите и лова, от началото на 1945 г. до 1947 г. е към Пловдивската областна служба по горите и лова. След 10 август 1947 г. се преименува в Малиновско горско стопанство със седалище в село Кричим.

Източник: [Архив: ДА – Смолян - 33](#)

[Фонд № 730 // ГОРСКО ПРОМИШЛЕНО СТОПАНСТВО – С. КРИЧИМ, СМОЛЯНСКО \(1951-1954\)](#)

История на фондообразователя/ биографични данни:

Горско промишлено стопанство – с. Кричим, Смолянско (1951-1954)

Кричимското горско промишлено стопанство е открито на 1 декември 1951 г. съгласно Указ № 480 от 24 септември 1951 г. публикуван в известия (брой 76/1951 г.) за реорганизацията на системата на държавните гори и преминаването и към Министерството на тежката промишленост.

Основната дейност на стопанството е добив и обработка на дървени строителни материали от иглолистен и широколистен произход, дърва за горене, целулоза, за дребни обли фасонирани материали, за дървени въглища, за смолодобив и добив на смърчови кори. Извозвани с собствен и нает обоз до камионните станции, от където става превозването им.

Стопанството е на подчинение към Министерството на тежката промишленост и Горското промишлено предприятие в град Девин.

Тази дейност продължава до месец април 1954 г., когато района на Персенското горско промишлено стопанство е обединен с този на Кричимското горско промишлено стопанство.

ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ХИСАР

Самостоятелното съществуване на Държавно лесничейство - с. Старосел, Пловдивско се прекратява през 1993 г. с преименуването му на Държавно лесничейство "Хисар" и смяната на седалището му от с. Старосел в Хисар.

1.1.История на горскостопанското устройство на ДГС Хисар.

Източник: ЛУП/ГСП 2018г. на ДГС Хисар

За първи път, лесоустройство в района на горското стопанство е извършено през 1941 година, когато е била устроена общинската гора на с. Кръстевич.

През 1949 година е съставен лесоустройствен проект на горите на бившата горско-стопанска единица "Староселска". Към горите на тази горско-стопанска единица са причислени и горите в землищата на селата Кръстевич, Веригово, Момина баня, Миромир, Черничево и гр. Хисаря.

До 1956 година горите в землището на с. Кръстевич, са били причислени към бившата горско-стопанска единица "Стрелчанска", а горите на селата Веригово, Момина баня, Миромир, Черничево и гр. Хисаря - към бившата горско-стопанска единица "Карловска" и стопанисвани от съответните реверни лесничейства. От 1957 година, тези гори се стопанисват заедно с горите на бившата горско-стопанска единица "Староселска" от новообразуваното горско стопанство "Старосел".

През годините 1959, 1960 и 1962 са изработени три Технически проекта за озеленяване и борба с ерозията в района на горското стопанство. Срока за изпълнение на предвидените по тези проекти мероприятия (залесявания и укрепителни съоръжения) е изтекъл, като мероприятията са преценени като изпълнени, а резултатите като добри.

Предмет на устройство през 1962 година е била площта на тогавашното горско стопанство "Старосел", необхваната от посочените технически проекти и е била разделена на три технически участъка - "Красново", "Старосел" и "Хисар". През 1968 година е изработен допълнителен лесоустройствен проект (Временна програма), представляваща неразделна част от лесоустройствения проект от 1962 година.

Следващото лесоустройство на горско стопанство "Старосел" е направено през 1973 година. При това устройство са обособени два технически участъка - "Бяло камъне" и "Старосел" и е направена единна номерация на отделите.

През 1976 година в рамките на горското стопанство е изготвен работен проект на лесопарка до язовир Пясъчник, площта на който е била предоставена на бившия общински народен съвет гр. Пловдив.

Част от територията на стопанството през 1978 година е обхваната от Националната дългосрочна програма за борба с ерозията в Република България.

При лесоустройството през 1987 година към горското стопанство са добавени и нови площи от горско стопанство "Карлово" и горско стопанство "Пловдив", във връзка с привеждане на границите на горско стопанство "Старосел" в съответствие с границите на селищните системи (общини): гр. Хисар и с. Калояново. Това са горите и горските площи в землищата на селата Михилци и тези от днешната община с. Калояново. При това лесоустройство площта на лесопарка, не е устройвана, тъй като за него е бил в сила работният проект за лесопарка. При лесоустройството са използвани аерофото снимки за около 78 % от площта на горското стопанство.

При извършеното лесоустройство от 1997 година за картна основа са използвани: топографски карти в М 1:10 000, получени по фотомеханичен път от карти в М 1:5 000 за цялата площ на горското стопанство. За горите и горските площи на лесопарка и за тези около р. Стряма са използвани ортофотопланове в М 1:5000, пантографирани към М 1: 10000.

Поредното устройство е направено през 2007/2008 г. За картна основа са използвани картите на възстановената собственост по ЗВСГЗГФ, получени от поземлените комисии в дигитален формат. Използвани са и 50 бр. ЕТК в М 1: 10 000 и

4 бр. ЕТК в М 1: 5 000, както и мащабирани в М 1:10 000 и изравнени цветни аерофотоснимки от 2006 г. за цялата територия на стопанството.

2.1. Историята на ДГС Хисар, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1174 // Горско стопанство - с. Старосел, Пловдивско \(1944 -1993\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Ревирно лесничейство - с. Старосел, Пловдивско (1944-1947)

Държавно горско стопанство - с. Старосел, Пловдивско (1947-1951)

Горско стопанство - с. Старосел, Пловдивско (1951 -1952)

Горско стопанство "Старосел" - с. Старосел, Пловдивско (1952-1991)

Държавно лесничейство - с. Старосел, Пловдивско (1991-1993)

Горското стопанство е създадено преди 1944 г. и съществува като Ревирно лесничейство. До 1960 г. претърпява две реорганизации, при които приема нови цели и задачи. Става Държавно горско стопанство от 1947 до 1951 г. и Горско стопанство от 1951 до 1960 г.

В изпълнение на Министерско постановление от 1960 г. Горското стопанство -с. Старосел, Пловдивско и Горското промишлено стопанство -с. Старосел, Пловдивско се обединяват в Горско стопанство -с. Старосел, Пловдивско. Поставените му задачи са: стопанисване, залесяване и опазване на горите, дърводобив и други ползвания на горите.

От 1991 г. стопанството се разделя юридически с Държавна фирма (ДФ) "Средна гора"- Пловдив, с която остава в договорни отношения по отношение изкупуване и пласмент на дървен материал. Самостоятелното съществуване на Държавно лесничейство - с. Старосел, Пловдивско се прекратява през 1993 г. с преименуването му на Държавно лесничейство "Хисар" и смяната на седалището му от с. Старосел в Хисар.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1175 // Горско промишлено стопанство – с. Старосел, Пловдивско \(1953 - 1960\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Горско промишлено стопанство – с. Старосел, Пловдивско (1953 - 1960)

След създаването на Министерство на тежката промишленост (през 1951 г.) , към него преминават службите по дърводобив, дървотранспорт, дървообработване, горски строежи и пласмент на дървени строителни материали. Дотогава те са към Министерство на горите.

Към Министерство на тежката промишленост се създава Управление "Дърводобив и транспорт" с поделения - "Горски промишлени предприятия" и "Горски промишлени стопанства".

През 1953 г. в с. Старосел се образува Горско промишлено стопанство, открито във връзка с реорганизация на Пловдивското горско промишлено стопанство и закриването на Горското промишлено стопанство в Първенец.

По силата на Постановление №26/29.01.1960 г. на Министерския съвет, за сливане дейностите по стопанисване на горите и дърводобива, считано от 01.02.1960 г. Горското промишлено стопанство се обединява с местното Горско стопанство под наименованието Горско стопанство.

2.2. Историята на ДГС Хисар, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 2788 // Териториално поделение "Държавно горско стопанство - Хисар" - Хисаря \(1993- \)](#)

История на фондообразователя/ биографични данни:

Държавно лесничейство - Хисар (1993-1994)

Държавно горско стопанство - Хисар (1994-1998)

Държавно лесничейство - Хисар (1999- 2008)

Държавно горско стопанство - Хисар (2008-2011)

Териториално поделение "Държавно горско стопанство" - Хисар към "Южноцентрално държавно предприятие" - Смолян (2011 -) –

В началото на 1993 г., за по-голяма експедитивност, седалището на Горското стопанство в село Старосел е преместено в град Хисаря. То е самостоятелно юридическо лице, подведомствено на Изпълнителна агенция на горите, с предмет на дейност - управление на държавния горски фонд, охрана и контрол върху горите и земите и възстановените частни гори в определения му район.

Територията на Държавно горско стопанство "Хисар" е около 25255 хектара, като обхваща землищата на две общини - Хисаря и с. Калояново, предимно по южните склонове на Същинска Средна гора и югозападните на Сърнена гора.

За периода на експертизата са извършени следните промени: в началото на 1993 г. е регистрирано Държавно лесничейство Хисаря. Със заповед № 313/21.10.1994 г. на Комитета по горите, лесничейството се преобразува в Държавно горско стопанство. Със заповед № РД-41-133/08.03.1999 г. на Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа, считано от 01.01.1999 г., горското стопанство в град Хисаря се реструктурира отново в Държавно лесничейство, като се запазва предметът му на дейност. Финансирането на стопанството става от Национален фонд "Българска гора".

За периода на експертизата директор е инж. Петър Райчинов.

2.3. Историята на ДГС Хисар, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1156К // Колекция „Ревирни лесничейства“ – Пловдив](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Преписки, протоколи, списъци и др. във връзка с притежавани или отчуждени и чужди земи и гори в териториите на Ревирни лесничейства: Старосел, Стрелча, Мътеница (Оризаре), Паничери, Момина баня, Костиево, Калояново, Копривщица, Елешница, Житница, Красново, Беловица, Крушево, Дудене (Черничево), Химетли (Иван Вазово), Синджирли (Веригово) и гр. Хисар. (1909-1947)

Историята на ДГС/ДЛС от област Пловдив, отразена във фондовете на държавните архиви.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 190 // РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ ПО ЛОВА И РИБАРСТВОТО - ПЛОВДИВ \(1948 - 1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ ПО ЛОВА И РИБАРСТВОТО - ПЛОВДИВ (1948 - 1951)

Създадена през 1948 г. поради необходимостта от ръководене на работата и подобряване състоянието на рибата и дивеча в стопанството.

Мащабът на действието ѝ е районът на тогавашните Пловдивски, Хасковски и Старозагорски окръзи.

Учреждението е подведомствено на Министерството на земеделието и горите - сектор "Лов и рибарство" - София.

Ликвидира през 1951 г. поради административна реорганизация във ведомството на горското стопанство в страната.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 1059 // РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ \(1952 - \)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ (1952 -)

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО - ПЛОВДИВ (1952-1959)

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ (1960-1965)

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ НА ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ (1965-1971)

КОМБИНАТ ЗА ДЪРВОДОБИВ И ДЪРВООБРАБОТВАНЕ - ПЛОВДИВ (1971-1972)

ГОРСКОПРОМИШЛЕН КОМБИНАТ - ПЛОВДИВ (1972-1976)

ГОРСКОСТОПАНСКИ КОМБИНАТ - ПЛОВДИВ (1976-1989)

ДЪРЖАВНА ФИРМА "СРЕДНА ГОРА" - ПЛОВДИВ (1989-1991)

РАЙОННА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ (1991-1998)

РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ (1998 -)

През 1951 г. Окръжно управление на ДГС - Пловдив е преименувано в Окръжно управление на горското стопанство - Пловдив. С Административно-териториалното делене в страната през 1959 г. и създаване на Окръзите Смолянски и Пазарджишки, от състава на ОУ на горите - Пловдив са извадени 27 горски стопанства и са разпределени по новосъздадените окръзи.

На основание 28 постановление на МС Дв. бр. 10 от 2 февруари 1960 г. ОУ на горското стопанство - Пловдив е преименувано на Окръжно управление на горите - Пловдив.

С Решение № 98 от 26 юни 1989 г. на МС, чл. 11, ал. 2 от Указ №56 за стопанска дейност и Решение № 574 от 7 юли 1989 г. на Пловдивски окръжен съд е вписано в регистъра на съда Държавна фирма "Средна гора" със седалище гр. Пловдив и предмет на дейност: лесокултурни дейности, стопанисване на горите, дърводобив, ловно, рибно и селско стопанство, строителство, природозащитни дейности, събиране и търговия с диворастващи култури и др.

Решението е обнародвано в Дв. бр.58 от 28 юли 1989 г. и с него се прекратяват дейностите на Горски комбинат - Пловдив и горските стопанства в Пловдивска област, чиито функции се поемат от новосъздадената фирма.

Със Заповед №82 от 10 април 1991 г. на Комитета по горите - София се закрива дейността на ДФ "Средна гора" - Пловдив и същата остава с предмет на дейност дърводобив и дървопреработване, а бившите горски стопанства към нея се реструктурират в Държавни лесничейства.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 935К // Секция на укрепване пороищата и залесяване – Пловдив \(1924-1944\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Секция на укрепване пороищата и залесяване – Пловдив (1924-1944)

Създадена през 1924 г. Дейност: стопанисване на разсадниците, укрепване на пороищата чрез залесяване и охрана на периметрите. Подчиненост - Пловдивското бюро по укрепване на пороищата и залесяване и на Министерството на земеделието и държавните имоти - София.

Източник: [Архив: ДА – Пловдив - 28](#)

[Фонд № 458 // Секция по укрепване пороищата и залесяването – Пловдив \(1944-1951\)](#)

История на фондообразувателя/ биографични данни:

Секция по укрепване пороищата и залесяването – Пловдив (1944-1951)

Секцията продължава дейността си от преди 1944 г. Функции: укрепване на земеделските и горските терени чрез залесяване, полезащитни пояси и хидротехнически строежи. В края на 1951 г. при реорганизация в Министерството на горите секцията била закрыта.

Историята на ДГС/ДЛС от територията на област Пловдив, отразена в книгата „История на горите и горското дело в Пловдивския край“, с автор Георги Арнаудов, Пловдив, ИК „Гея-Либрис“, 1998.

Съгласно Органически устав, Източна Румелия се разделя на шест департамента (окръга) – Пловдивски, Татарпазарджишки, Старозагорски, Хасковски, Сливенски и Бургаски, и на 28 кантона (околии). /Арнаудов, 1998. с. 16/

Начело на изпълнителната власт стои главен управител, назначен от султана, и директори (Министерски съвет), състоящ се от 6-има директори. /Арнаудов, 1998. с. 16/

В Органически устав, глава VIII, се дават и първите указания за устройството и организацията на горското дело в Източна Румелия. /Арнаудов, 1998. с. 19/

Първите служители в горите на Румелия са назначени през 1880г. Горските стражари трябвало да се грижат за областните гори, а за общинските се грижели горски пъдари. /Арнаудов, 1998. с. 20/

При одобрение на правилника обаче първоначално предвидените шестима души горски надзиратели в проектоправилника, по един за всеки окръг, са намалени на трима – всеки един отговаря за два окръга. Страната е разделена на три големи горски окръга: Пловдив и Пазарджик са утвърдени като I горски окръг, Стара Загора и Хасково – II, Сливен и Бургас – III. В по-важните в горско отношение околии е назначен по един горски агент. Задачата на горските агенти била да определят сечищата на местното население, местата за паша на добитъка и за горене на въглища, а така също да събират таксите за ползване на горите. На първо време броят на горските агенти е определен на 24 души. /Арнаудов, 1998. с. 21/

Първият горски надзирател в Пловдив, който полага основите на горското дело в окръга, е Димитър С. Доспевски – син на възрожденския художник Станислав Доспевски. Той оглавява Горското надзирателство в Пловдив, а след утвърждаване на Публично-административния правилник през 1882*г. е назначен за горски надзирател, отговарящ за I горски окръг в Източна Румелия – Пловдив и Татар Пазарджик. /Арнаудов, 1998. с. 23/ Заб.: * датата и годината на издаване на правилника е 31 юли 1881г. /

Назначени са и първите горски агенти в Стремска (Карловска) и Конушка (Станимашка) и други околии, увеличен е броят на горските пазачи, отговарящи за опазването на областните гори и др. /Арнаудов, 1998. с. 23/

За пръв инженер, който да отговаря за горите в Източна Румелия, с контракт за три години е назначен австро-унгарският поданик Йосиф Неймец* – инженер-лесовъд. /Арнаудов, 1998. с. 23/ Дневници на заседанието на Областното събрание, № 83, 4 август 1883, Изд. На Народното събрание, С.,1890./ /к.м., Е.К. - Забележка: * името е изписвано, като Немайцъ в ДВ, бр. 9,30.01.1886, и Иванъ Немайцъ в ДВ, бр. 79, 19.08.1886. /

В края на 1884 г., на 21 декември 6-ата редовна сесия на Областното събрание в Пловдив приема нов, много по-подробен Закон за горите в Източна Румелия. Той се състои от 11 подробни глави, но поради станалото наскоро Съединение на Княжество България с Източна Румелия, законът не е приложен в практика. /Арnaudов, 1998. с. 24/ Дневници на 6-ата редовна сесия на Областното събрание, Пловдив, 1885./

Първоначално във всеки окръг на княжеството е имало по един лесник (лесничей). Всеки лесник трябвало да притежава свой собствен кон, с който да обикаля из окръга и да извършва периодически проверки. В околията имало по един старши горски стражар, който изпълнявал лесничейска дейност. За охрана на горите се грижели младши пеши и конни горски стражари. /Арnaudов, 1998. с. 25/

Според закона общините сами е трябвало да се грижат за опазване на своите гори, като назначават и издържат свои общински горски пазачи. С новия бюджет за 1885 г. лесничейските длъжности в окръзите се заличават и се заменят с длъжността „горски инспектори“. /Арnaudов, 1998. с. 25/

Окръзите до 1912 г. в страната били 12. /Арnaudов, 1998. с. 25/

Повечето от чужденците, назначени на различни служби в Източна Румелия, след Съединението постепенно се подменят със специалисти българи. Най напред с Указ № 13 от 28 януари 1886 г. Министерството на финансите освобождава от длъжност инж.Йосиф Неймец (Немайц в ДВ,9,1886), който отговарял за горите в Източна Румелия. За горски инспектор, отговаряш за горите в Пловдивски окръг, с Указ № 128 от 22 март 1886 г. е назначен Димитър С. Доспевски, който до тогава отговарял за I горски окръг в Източна Румелия. /Арnaudов, 1998. с.25. ДВ, бр.№ 9, 30 януари 1886. ДВ, бр.№ 30, 3 април 1886./

Първоначално за горски инспектори, поради липса на лица със завършено специално образование по лесовъдство, са назначени завършили откритото през 1883 г. Средно земеделско училище в с.Садово, Пловдивско, или това в с.Образцов чифлик край Русе. В тези училища се изучавал специален предмет по лесовъдство. За да бъдат назначени за горски инспектори кандидатите трябвало да положат допълнителен изпит по специална програма, изготвена от министерството. Изискванията за старши горски надзирател в околията били да знаят да четат и пишат и да са прослужили като младши горски стражари поне 5 години. За горските стражари и за общинските горски пазачи се изисквало само да са изслужили военната си служба. /Арnaudов, 1998. с. 25-26/

С чл.3-и от същият закон за пръв път се разпорежда към всеки окръг да се устроят един или повече държавни горски разсадници, които да бъдат под надзора и ръководството на съответните горски инспектори. Тогава се открива един от първите държавни разсадници в Пловдивски окръг – разсадникът край р.Бяла в Карлово. /Арnaudов, 1998. с. 27/

По това време площта на горите в страната не е била точно измерена и установена. Обикновено се определяла приблизително (на око) от горските инспектори или по генералщабните карти. С новия закон за горите и с правилника за неговото приложение от 1894 г. за пръв път горските инспектори и техните помощници се задължават да изготвят временни лесоустройствени програми и годишни планове, по които да става ползването и стопанисването на горите. /Арnaudов, 1998. с. 28-29/

Горските инспектори всяка година представяли на окръжните управители доклад за състоянието на горите. Тези доклади били използвани от окръжните управители при изготвяне на отчетните годишни доклади пред годишните сесии на съвета. /Арnaudов, 1998. с. 29. /

В друг доклад за 1892 г. се посочва, че контролът на държавните гори в окръга (Пловдив) се състои от 1 горски инспектор, 2-ма негови помощници (вероятно в Карлово и Станимака), 6-има горски стражари – по един за всяка околия, и от 48 младши горски стражари, от тях 15 конни и 33 пеши. За общинските гори в окръга се грижели 160 души общински пазачи. /Арnaudов, 1998. с. 30/

През 1897 г. Народното събрание гласува нов закон за горите. С него се прокарват съществени реформи в областта на горската администрация и териториалното горско деление. С новия закон окръжните служби по горите се преименуват на Районни горски инспекции и от 12 на брой стават 6. (*Заб.: ЕК- Този текст трябва да е за ЗГ – 1904 г.*). Страната се разделя на 6 големи горски района , а околийските центрове, седалища на старшите горски стражари, се трансформират за пръв път в отделни лесничейства, наречени Държавни административни лесничейства. Шестте горски района са следните: Софийски, Пловдивски, Великотърновски, Врачански, Варненски и Бургаски. През следващата 1898 г. по силата на този закон седалищата на старшия горски стражар и помощник горския инспектор в Пловдив, Карлово и Станимака официално се обособяват като отделни държавни административни лесничейства. Официално и в Чепинското корито се открива първото лесничейство – Чепинското държавно лесничейство със седалище с.Лъджене. Дотогава горите в Чепинското корито се числели към Пазарджишкия горски район. Наскоро след това там се откриват още две нови лесничейства – в Чепино баня, Ракитово, Флорово, Дорково, и Костандово, и Баташкото държавно лесничейство – в с.Батак, за баташките държавни гори. Към Лъдженското лесничейство остават да се водят горите в землищата на селата Лъджене, Каменица, Корово и Голямо Белово. (*Заб.: ЕК - Трябва да се провери фактологията в текста. Мисля, че има неясноти и неточности.*). Под надзора на административните лесничейства се намирали всички гори без разлика в собствеността. Първите лесничейства отначало имали съвсем оскъден горскотехнически персонал: 1 административен лесничей, 1 архивар – сметководител, 1-2-ама старши и няколко младши горски стражари. По-късно към този щат се добавят един касиер-счетоводител- администратор, помощник - лесничей и няколко надзиратели по експлоатацията, а някъде - и по един ловен надзирател. Според големината им и обема на работа държавните административни лесничейства се делили на три степени: I, II и III степен. Съгласно съществуващите наредби онези лесничейства, чието седалище едновременно е и седалище на районния горски инспектор , както е например в Пловдив, първоначално се завеждали от районния директор. Горските надзиратели трябвало да са български граждани, да са грамотни и да са изслужили военната си служба, а старшите горски стражари – да са били няколко години младши горски стражари и да са учили в горско или земеделско училище. /Арnaudов, 1998. с. 30-31/

През 1900 г. в страната се извършва ново административно деление. Закриват се някои окръзи и околии и се откриват нови. Татарпазарджишки окръг се закрива, като три от неговите околии – Пазарджишка, Пещерска и Панагюрска преминават към

Пловдивски окръг, а Ихтиманска околия – към Софийски окръг. От Пловдивски окръг се закриват три околии: Овчехълмска, Сърнегорска и Рупчоска. След тази промяна към Пловдивски окръг остават пак шест околии, но много по-големи по площ – Карловска, Пловдивска, Станимашка, Пещерска, Пазарджишка и Панагюрска. /Арнаудов, 1998. с. 41/

През 1901г. се издава първият Правилник за устройството на държавните и другите обществени гори. Основават се три лесоустройствени секции в България – Пловдив, Велико Търново и Варна. С това се слага началото на лесоустройството и измерването на горите у нас. За началник на Пловдивската лесоустройствена секция е назначен лесовъдът Трифон Цачев – по-късно, по време на войните същият е бил началник на Отделението на горите към министерството. До 1901 г. нито една гора в Пещерско и Чепинско не е била устроена. Още през първата година от основаването на секциите са завършени първите проекти за държавните гори – Баташка и Гешова планина в Родопите и за Гениш ада във Варненско, на принципа за постоянство и равномерност в ползването. /Арнаудов, 1998. с. 40/

За три години – до 1903 г., пловдивската секция устройва провизорно редица държавни и общински гори в Чепинското корито и в Пещерско – Кара тепе, Селище и др. По бюджетни причини секциите били закрити. Отново, през 1909 г. в София се открива „Бюро за арондиране, ограничаване и употреба на горите.“ През 1911 г. към него се сформират две лесоустройствени секции – едната за Южна България, със седалище с.Лъджене, Пещерско, а втората за Северна България, във Варна. Избухването на войните от 1912-1913 и 1915-1918 г. спира дейността на секциите до 1921 г. /Арнаудов, 1998. с. 40-41/

Дотогава в страната съществували само около 40 огромни по площ държавни административни лесничейства, обхващащи 2-3 и повече околии, чиято основна задача била да се грижат предимно за държавните гори. /Арнаудов, 1998. с. 45/

Въз основа на този закон до края на 1904 г. се откриват шест общински лесничейства, три от които в Пловдивски окръг – в Карлово, Пещера и Татар Пазарджик. През следващата 1905 г. общинските лесничейства вече са 19. Откриват се и първите общински лесничейства в Чепинското корито – в Лъджене и Каменица, в Чепино баня, в Ракитово, Дорково и Костандово, а така също и в Белово – Сестримо. В този район дотогава съществувало само едно държавно лесничейство – Чепинското, със седалище с.Лъджене. През 1907 г. броят на общинските лесничейства в страната достига 24, но по време на Балканската война те намаляват до 16, за да започнат отново масово да се откриват след 1928-1930 г. /Арнаудов, 1998. с. 45/ Сп. Лесовъдска сбирка, № 1, 1905/

През 1910 г. в окръга е имало 6 общински и 8 държавни административни лесничейства. Общинските лесничейства били в Карлово, Лъджене – Каменица, Чепино баня, Ракитово, Дорково – Костандово и Белово – Сестримо. Държавните лесничейства – в градовете Карлово, Пловдив, Станимака, Татар Пазарджик, Пещера, Лъджене, Панагюрище и Чепеларе. /Арнаудов, 1998. с. 46/

До 1911 г. държавните гори в страната в горско-административно отношение били разделени на 6 горски инспекции и 43 огромни по площ държавни административни

лесничейства. През 1904 г. се основават и първите общински лесничейства. /Арнаудов, 1998. с. 53/

След много подобни тревожни гласове и настоявания най-после с бюджета за стопанската 1911/1912 г. (стопанската година започвала от 1 октомври) Министерството на търговията и земеделието открива първите ревирни лесничейства в страната. От огромните по площ държавни административни лесничейства се отделят някои по-важни и ценни горски райони в самостоятелни горски стопанства, наречени ревирни (технически) лесничейства, занимаващи се изключително с техническата работа в горите. До края на 1911 г. в страната се откриват първите 7 технически лесничейства - пет в иглолистните родопски гори на Пловдивски окръг - в Чехльово, Беглика, Гешова планина, Фотиново и Чепеларе, а останалите две - за широколистните гори на Северна България - едното в Лонгоза, а другото – в Гениш ада. /Арнаудов, 1998. с. 54-55/ Сп. „Лесовъдска сбирка“, № 1, 1911./

Площта на отделното техническо лесничейство за високостъблените гори възлизала на около 5000 ха, а за нискостъблените — 10 000 ха. За ръководители на отделните лесничейства се определяли задължително само лица със завършено лесовъдско образование. /Арнаудов, 1998. с. 55/

За да имат повече време за чисто техническа работа - стопанисване и експлоатация на поверените им гори - ревирните лесничей били освободени от редица канцеларско-административни функции, които били прехвърлени на градските административни лесничей. Всички съставяни актове по закона за горите и лова от ревирните лесничей и от секциите Укрепване на пороищата и залесяване (УПЗ) се изпращали на административните лесничей за издаване на наказателни постановления и за по-нататъшното им придвижване. Персоналът на техническите лесничейства най-често се състоял от 1 лесничей, 1 помощник-лесничей, двама-трима надзиратели по експлоатацията, 1 старши и двама-трима младши горски стражари. В административно отношение ревирните лесничей са били подчинени направо на началниците на горските инспекции и на министерството. /Арнаудов, 1998. с. 55/

През 1912 г. в страната се открива Министерство на земеделието и държавните имоти (МЗДИ). Към него се прехвърля и ведомството по горите, което се обособява като Отделение за горите, лова и рибарството. /Арнаудов, 1998. с. 55/

След Балканската война в новоосвободените земи се откриват и няколко държавни административни лесничейства. Със заповед № 1493 от 29 октомври 1912 г. на МЗДИ се откриват 7 нови държавни административни лесничейства в градовете Петрич, Разлог, Пашмакли (Смолян), Дьовлен, Кърджали, Ксанти и Гюмюрджина, с временен център за всичките - гр. Неврокоп (Гоце Делчев). Ново лесничейство се открива и в Странджа - Василиковското държавно административно лесничейство с център в Бургас. /Арнаудов, 1998. с. 55/

През 1918 г. в страната съществуват общо 8 районни горски инспекции. Непосредствено след Първата световна война една след друга се откриват нови районни инспекции и нови лесничейства. /Арнаудов, 1998. с. 65/

Със заповед № 1172 от 10 май 1919 г. ма Министерството на земеделието и с допълнителен бюджет за шестмесечието в страната се откриват две нови районни горски инспекции в с.Лъджене – Пещерско, и в гр.Шумен. /Арнаудов, 1998. с. 65/

Горската инспекция в Лъджене била открита за пръв път още след Балканската война, но след обявяването на Първата световна война била закрыта. /Арнаудов, 1998. с. 65/

Към новата Чепинска районна горска инспекция се прикрепват административните лесничейства в Лъджене, Пещера, реверните лесничейства Баташко, Гешова планина, Чехльово, Фотиновоско и Карлъшко, а впоследствие и откритите нови общински лесничейства. /Арнаудов, 1998. с. 65-66/

След тази промяна към Пловдив остават 11 лесничейства: Карловско, Пловдивско, Станимашко, Татарпазарджишко, Беловско, Панагюрско, Чепеларско, Дьовленско, Казанлъшко, Хасковско и Харманлийско./Арнаудов, 1998. с.66./ Наредби на МЗДИ, № 4, 1920./

През 1920 г. във връзка с извършеното ново административно устройство на страната се създава нов Пашмаклийски (Смолянски) окръг. С бюджета за финансовата 1920/1921 г. и заповед № 3337 на МЗДИ от ноември 1920 г. в с. Чепеларе се открива Чепеларската районна горска инспекция. Към нея спадат горите на Пашмаклийска, Дьовленска, Даръдерска (Златоградска) и част от горите на Станимашка околия. /Арнаудов, 1998. с. 66 / Наредби на МЗДИ, № 47, 21 ноем. 1920./

В края на 1920 г. общият брой на Районните дирекции на горите (РДГ) в страната нараства на 12. Тяхното съществуване обаче е твърде кратко. Само след три години, с бюджета за финансовата 1922/1923 г. шест от тях се закриват, в т. ч. и новооткритите в Лъджене и Чепеларе. Остават само Районните горски инспекции в София, Пловдив, Разлог (Мехомия), В. Търново, Варна и Бургас. /Арнаудов, 1998. с. 66/ Наредби на МЗДИ, № 5, 1922./

С бюджета за 1925/1926 г. отново се открива Чепинската районна горска инспекция, а се закрива Разложката. Районният горски инспектор Цанко Дончев от Разлог е преместен в Лъджене. Към новата Чепинска инспекция се придават няколко лесничейства на закрытата Разложка инспекция. Към новата Чепинска инспекция остават 10 лесничейства: Чепинско, Чехльовско, Доспатско, Гешова планина, Баташко, Стенско, Пещерско, Дьовленско, Разложко и Якорудско. /Арнаудов, 1998. с. 68/

Към Пловдив след тази промяна се водят само 8 лесничейства: Карловско, Пловдивско, Станимашко, Чепеларско, Пашмаклийско, Татарпазарджишко Панагюрско и Хасковско. /Арнаудов, 1998. с. 68 / Наредби на МЗДИ, № 21, 1925. /

С бюджета за финансовата 1928/1929 г. и заповед № 1268 от 6 октомври 1928 г. на МЗДИ от Пловдив се отделят Пашмаклийското (Смолянското), Девинското административни и Чепеларското реверно лесничейство и отново се създава Пашмаклийската районна горска инспекция със седалище в с. Чепеларе. /Арнаудов, 1998. с. 68 / Наредби на МЗДИ, № 39, 1928. /

До 1928 г. на територията на сегашната Пловдивска районна дирекция на горите е имало само три лесничейства - в Карлово, Пловдив и Станимака, две секции УПЗ - Карловската и Пловдивската, и нито едно общинско или реверно лесничейство. Откритото през 1904 г. общинско лесничейство в Карлово просъществувало само няколко години, след което по бюджетни причини е закрыто. Години наред откриването на нови общински лесничейства срещало мълчаливата съпротива на общинските

управи, които най-често се позовавали на липсата на достатъчно средства в общинските бюджети. /Арнаудов, 1998. с. 84/

Повечето общински лесничейства в страната се откриват в периода 1930 -1940 г.

На територията на сегашната РДГ- Пловдив най-напред се открива общинско лесничейство в гр. Клисурска (през 1928 г.). Дотогава богатите клисурски гори са се завеждали от карловския лесничей срещу заплащане на съответно възнаграждение от общината. /Арнаудов, 1998. с. 85/

Първият лесничей, който полага началото на Клисурското общинско лесничейство, е Иван Михайлов. Той работи главно по обособяване предмета на горското стопанство. Работи в Клисурска до 1932 г., когато се премества в съседното село Божидар, където основава Божидарското общинско лесничейство. /Арнаудов, 1998. с. 86/

През 1935 г. в Пловдивския район се откриват три нови общински лесничейства - в с. Старосел, с. Каравелово и с. Попово - Първомайско. Староселското общинско лесничейство е открито от лесничей Иван А. Гявуров от Панагюрище. През 1938 г. той е преместен в с. Мраченик - Карловско, където открива Свеженското общинско лесничейство със седалище в с. Свежен. На негово място в Старосел идва лесничей Тодор Ангелов. /Арнаудов, 1998. с. 86/

Карловското общинско лесничейство, сега горско-технически участък (ГТУ) към Карлово, се открива от лесничей Стойко Н. Стойков. През 1938 г. на негово място идва лесничей Велико Филипов. /Арнаудов, 1998. с. 86/

Поповското общинско лесничейство със седалище с. Попово (сега Искра - Първомайско) е открито от лесничей Димитър Г. Янков. Седалището му през 1939 г. по времето на лесничей П. Бордеяшки е преместено в Борисовград (сега Първомай). /Арнаудов, 1998. с. 86/

През 1936 г. се откриват Розовецкото общинско лесничейство със седалище с. Розовец - Пловдивско, общинските лесничейства в с. Тополово и с. Лъки - Станимашко. /Арнаудов, 1998. с. 86/

През 1938 г. се откриват две нови общински лесничейства - Свеженското от лесничей Иван А. Гявуров и Кричимското (първоначално наречено Малиновско) от лесничей Васил Н. Широков от с. Бели бряг - Преславско. /Арнаудов, 1998. с. 86 /

През 1939 г. се откриват две общински лесничейства: в с. Бойково - Пловдивско (сега ГТУ към Пловдив) и с. Стрелча - Панагюрско. /Арнаудов, 1998. с. 86/

През 1935 г. към Чепеларската районна горска инспекция се открива и Бюро по експлоатация на горите. То ръководи сечта и експлоатацията на горите и останалите дейности в лесничейството, в които е въведено стопанското ползване. /Арнаудов, 1998. с. 86 /

През 1935 г. се откриват още две Бюра за стопанска експлоатация на горите, едното със седалище с.Чепеларе, а другото в Разлог. Чепеларското бюро обхващало държавните гори на Чепеларското реверно лесничейство, Смолянското и Девинското

административно лесничейство и общинските лесничейства в района. Същевременно за Чепеларе имало и Чепеларска районна горска инспекция. През 1935 г. същата е преименувана в Чепеларска областна служба по горите и лова. Бюрата за стопанска експлоатация имали отделен бюджет и достатъчно оборотни средства. /Арнаудов, 1998. с. 81-82/

След преврата на 19 май 1934 г. в страната се извършва ново административно деление. Закриват се окръзите, а се създават 7 големи области - Софийска, Пловдивска, Старозагорска, Врачанска, Плевенска, Шуменска и Бургаска. В тях се откриват 7 областни горски инспекции, които се преименуват в Областни служби по горите и лова. /Арнаудов, 1998. с. 83/

Към новообразуваната Пловдивска област освен Пловдивски и Смолянски окръг се придават Разложка и Неврокопска околия от Петрички окръг. Общо стават 11 околии: Карловска, Пловдивска, Станимашка, Татарпазарджишка, Пещерска, Панагюрска, Смолянска, Девинска, Златоградска, Разложка и Неврокопска. /Арнаудов, 1998. с. 83/ Известия на Министерството на народното стопанство, № 32, 1935. /

През 1935 г. се променя началото на новата стопанска година, която съвпада с календарната. Дотогава новата стопанска година започвала от 1 октомври и приключвала на 30 септември следващата година. /Арнаудов, 1998. с. 83/

През 1937 г. се извършва ново горскостопанско деление на страната и службите по горите се увеличават. С изготвения от Отделението за горите и одобрен проекто-бюджет се предвижда откриването на 16 нови реверни лесничейства, с което става възможно разбиването на големите реверни стопанства на по-малки. От тях 8 по общия бюджет и 8 по бюджета на стопанската експлоатация, а се закриват 5 административни лесничейства. Откриват се също 2 нови секции по залесяване. Вместо 7-те областни горски инспекции и 4-те бюра по стопанисване на горите се откриват 15 районни горски инспекции. За пръв път се откриват районни горски инспекции в Пещера и Хасково. В Пловдивска област инспекциите вече са шест: в Пловдив, с. Лъджене, Пещера, Хасково, Разлог и Чепеларе. /Арнаудов, 1998. с. 83-84/

В новооткритата Пещерска районна горска инспекция попадат горите от Пещерска и част от Девинска околия, а в Хасковската - горите на 9 околии - Хасковска, Харманлийска, Кърджалийска, Свиленградска, Момчилградска, Крумовградска, Ивайловградска, Ардинска и Борисовградска. Съгласно новата наредба районните горски инспектори, чието седалище е в областните градове, се смятат за началници на всички горски служби в дадена област. /Арнаудов, 1998. с. 84 /

След тази промяна към Пловдивската горска инспекция остават 5 административни и 11 общински лесничейства. Административните са в градовете Пловдив, Асеновград, Карлово, Татар Пазарджик и Панагюрище, а общинските - в Клисурска, Божидар, Карлово, Каравелово, Калофер, Старосел, Розовец, Тополово, Лъки, Белово - Сестримо и Панагюрище. /Арнаудов, 1998. с. 84 / Известия на МЗДИ, № 9, 23 февр. 1937./

Дейността на горските стопанства в навечерието и по време на Втората световна война се засилва. В страната едно след друго се откриват лесничейства, две нови секции УПЗ, нова Районна дирекция на горите - Девинската, и една нова секция за уредба на горите. В бюджета се увеличават кредитите за Отделението за горите. Но

най-важното събитие в областта на горското стопанство през 1939 г. е одържавяването на общинските лесничейства. Смятано от 1 януари 1939 г. с бюджета за новата 1939 г. държавата поема ръководството по управлението и стопанисването на общинските и другите обществени и частни гори в свои ръце. Всичките 144 общински лесничей и помощник-лесничей минават на щат към държавния бюджет. Към МЗДИ се създава специална служба „Общински гори“. Заплатите на лесничейите изплаща вече държавата. По този начин се осъществява единно ръководство на горското стопанство. Откриват се и 21 нови ревидирани лесничейства. /Арнаудов, 1998. с. 87/

През следващата 1940 г. на издръжка към държавния бюджет преминават общинските горски стражари и надзиратели и останалите служители по горите. /Арнаудов, 1998. с. 87/

След реформата става възможно общинският лесничей да ръководи стопанисването и експлоатацията на намиращите се в неговия район държавни и частни гори. /Арнаудов, 1998. с. 87/

Смятано от 1 декември 1951 г. към УГС към МС се създават 12 окръжни управления на горите със 165 държавни горски стопанства с основна дейност стопанисване на горския фонд, лесокултурни мероприятия и охрана на горите и лова. Към управлението „Дърводобив и транспорт“ при Министерството на тежката промишленост се създават 27 горскопромишлени предприятия (ГПП, или горпром) със 117 горскопромишлени стопанства, занимаващи се специално с дърводобив, транспорт и пласмент на дървен материал. Горските стопанства маркират и сортиментират в стоящо състояние спуснатия за сеч лесосечен фонд и го представят с протокол за сеч на горскопромишлените предприятия. След проверка и заплащане по тарифни цени на корен ГПП организират добива, преработката и продажбата на готовата продукция. Откритото ОУГС в Пловдив е най-голямото в страната. То има 598 238 ха дървопроизводствена площ с 34 горски стопанства от три окръга - 8 от Пловдивски, 15 от Пазарджишки и 11 от Смолянски. /Арнаудов, 1998. с. 96/

Тези горски стопанства са: Асеновградско, Карловско, Кричимско, Пловдивско, Първенецко, Първомайско, Розинско* и Староселско - от Пловдивски окръг. Антонивановско, Баташко, Беловско, Беглика, Велинградско, Лисичевско, Пазарджишко, Пещерско, Панагюрско, Ракитовско, Селище, Снежана, Чепинско, Широка поляна и УОГС „Юндола“ - от Пазарджишки окръг, и Лъкинско, Хвойненско, Чепеларско, Момчиловско, Смолянско, Мугленско, Доспатско, Девинско, Тешелско, Широколъшко и Персенско от Смолянски окръг. За началник на новооткритото Пловдивско окръжно управление на горите е назначен инж. Димитър Стефанов, бивш чепеларски районен горски инспектор, сериозен и авторитетен лесовъд, а за директор на новообразувания Горпром в Пловдив - инж. Георги Кючуков. /Заб.: * През март 1951 г. с разпореждане на Министерството ГС Клисурска и Розино се обединяват в едно ГС -Розино. При разделянето седалището на горското стопанство е в с. Розино, а на ГПС - в гр. Клисурска./ /Арнаудов, 1998. с. 96/

Отначало към Горпром - Пловдив се образуват 6 горскопромишлени стопанства (ГПС) и една транспортна кантора, а именно:

1. Беловско ГПС (образувано от Пазарджишко, Сестримско и Големобеловско държавно горско стопанство);

2. Панагюрско ГПС;
3. Розинско ГПС (от ГС Розино и Клисура);
4. Карловско ГПС;
5. Пловдивско ГПС (образувано от Пловдивско, Староселско и Първомайско горско стопанство);
6. Първенецко ГПС и една транспортна кантора със седалище в Пловдив.

През 1953 г. ГПС - Първенец се закрива, слива се с ГПС - Пловдив. Закрива се и ГПС - Гара Белово, а се открива ГПС - Старосел, което се отделя от ГПС - Пловдив.

През 1953 г. в обсега на Горпром - Пловдив остават пет ГПС: Розинско, Карловско, Пловдивско, Панагюрско и Староселско. /Арнаудов, 1998. с. 96-97/

С 1171-о ПМС земите на горския фонд се разпределят в 7 основни категории съобразно тяхното предназначение: държавни горски пояси и полезащитни гори, курортни гори, резервати, зелени зони (около главните населени и промишлени центрове), защитни и водоохранни гори (горите във водо-сборните басейни на язовирите, в ивиците покрай жп линии и от двете страни на държавните шосета, по големите реки и крайморски гори в ивица, широка 15 км), поройни горски земи (тук се включват всички останали извън водосборните басейни на язовирите, поройни горски земи и закелявели насаждения, където ерозията е напреднала и застрашава околните населени места, работни земи, шосета, мостове, жп линии) и защитно-промишлени гори (тук се включват всички останали гори, които се ползват редовно съобразно състоянието им и спуснатите планове по дърводобива). /Арнаудов, 1998. с. 96 /

Арнаудов, Георги. История на горите и горското дело в Пловдивския край. Пловдив, ИК „Гей-Либрис“, 1998. 142 с.

https://stanimaka.blogspot.com/2023/06/blog-post_7.html

История на горското стопанство в Тополово - д-р Иван Василев

Лесничейството в Тополово е създадено на 1 януари 1939 година с цел стопанисване, охрана и експлоатация на общинските и частни гори.

То обхващало горите в землищата на селата Тополово, Новаково, Горнослав, Орешец, Мостово, Добростан, Долнослав, Червен и Мулдава и било подчинено на Пловдивската горска инспекция.

Първият му директор е Георги Бобоцов, роден в село Павелско, Смолянско през 1907 година. Той завършва лесовъдство в Цариград.

От началото на 1939 година е на работа в Тополово, а след това - директор на

Държавното горско стопанство в Пловдив. След Бобоцов директори на лесничейството в Тополово са: Големинов, Видолов и Стефан Вълчев (1948-1949 г.).

Първите горски надзиратели са Петър Динев, Димитър Чорбаджиев, Ляшко Ганев, Атанас Пачалиев и др.

От 1 януари 1948 година всички гори се одържавяват и Тополовското реверно лесничейство става Държавно горско стопанство с директор Костадин Мундев (1949-1951 г.), а след него Никола Томов (1951 г.).

На 1 април 1951 година Тополовското горско стопанство преминава към горското стопанство в Асеновград с директор Никола Харалампиев и главен счетоводител Никола Николов. През 1965 година под ръководството на горския надзирател Димитър Дамгалиев става залесяването с борчета на местностите "Керезлика" и "Поляните".

От началото на 1979 година до март 1991 година в Горското стопанство в Тополово е поделение на Горскостопанския комбинат - Пловдив. Към него са причислени землищата на селата Тополово, Новаково, Леново, Орещец, Добростан, Долнослав и Горнослав. През този период директори на Горското стопанство са Иван Харитев, Иван Кардашимов, Петър Попов и Георги Иванов, а зам.-директор Атанас Запрянов и главен счетоводител Латю Латев.

През 1991 година Горското стопанство в Тополово отново преминава към Горското стопанство в Асеновград с директор инж. Димитър Джамбазов, гл. счетоводител Славчо Табаков и началник ГСУ Атанас Удонджиев.

ТП „ДЛС Кричим“

Държавно ловно стопанство „Кричим“ е основано с Предписание № 20907 от 30.11.1901 г. на Министерството на земеделието, с което държавната гора Кричим е отстъпена на Интендантството на княз Фердинанд за развъждане на фазани и друг дивеч. Стопанството обхваща равнинна територия в землището на село Куртово Конаре, община Стамболийски. Разположено е върху речната тераса на река Въча, с надморска височина от 182 до 191 м. Намира се на 21 км от гр. Пловдив и на 120 км от гр. София. Общата площ на стопанството е 199,8 ха, които включват защитената местност Кричим (169,8 ха) и стопански двор (29,9 ха).

Част от защитената местност е уникален парк с богата колекция от декоративна растителност на площ от 20,6 ха. Магнолиите, японските вишни и различните видове божури са богато представени в парка на ловното стопанство. Най-характерни са вековните дъбови гори със средна възраст над 150 години, както има и отделни екземпляри над 250 години. Лесистостта е 63%. Основните дървесни видове са едролитна липа, летен дъб и бяла топола. Средногодишното ползване на дървесина по горскостопански план е 439 куб.м.

Районът на стопанството се обитава от елен лопатар, муфлон, дива пуйка, фазан, полудива патица, гълъб хралупар, лисица, заек, белка и др. Първите трофеи от лисица и

сръндак са отстреляни през 1908 г., като трофейният лов става особено активен през 1922–1942 г.

Между 1974 и 2003 г. трофеи от елен лопатар са оценени с два златни и един бронзов медал. На ЕКСПО'81 е отличен със златен медал трофей от елен лопатар (190,42 точки по СИС), отстрелян през 1972 г.

Създадена е база за интензивно стопанисване на елен лопатар и муфлон с обща площ 150 ха, волиер за фазан, дива пуйка и водна площ от 0,6 ха с възможност за спортен риболов.

На територията на стопанството се намира Ловният дом „Jagdschloss Kritchim“ (730 кв.м застроена площ). Сградата е двуетажна, монолитна, частично климатизирана.

В сегашния си вид е след преустройство от 1936– 1939 г. по проект на арх. Йордан Севов, един от приближените хора на цар Борис III. Интериорът е съхранен в автентичния му вид.

Голяма роля за изграждане на стопанството е изиграл видният български лесовъд Константин Байкушев, както и Бернхард Курциус, под чието ръководство е организирана дивечоразвъдната дейност.

След 1931 г. Васил Бояджиев става управител и изготвя ловната програма на цар Борис III. Тук са направени и първите опити за аклиматизиране в България на фазан, дива пуйка, нанду, египетски кози. Гости на ловното стопанство са били редица високопоставени европейски личности и техните семейства.

В годините след 1948 г. стопанството се управлява от: Управление на особените имоти при Министерския съвет; Министерство на вътрешните работи; Управление за безопасност и охрана, Българска академия на науките. Служба за охрана, Министерски съвет, Национална служба за охрана, Министерство на финансите, Министерство на земеделието, храните и горите, ЮЗДП, ЮЦДП.

Изготвил: Емил Комитов, лесоинженер „Горска икономика и горска сертификация“ при ЦУ на Южноцентрално държавно предприятие, гр. Смолян